

คู่มือการฝึกอบรม

หลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด เป็นแนวทางสำหรับการฝึกอบรมลูกเสือ โดยเน้นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ความรู้เรื่องยาเสพติด การสร้างอุดมการณ์ต้านภัยยาเสพติด ทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด กิจกรรมฐานป้องกันภัยยาเสพติด การชุมนุมรอบกองไฟ และการจัดทำโครงการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตของลูกเสือ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๓ ด้าน คือ ยึดมั่นประชาธิปไตย มีคุณธรรมความเป็นไทย และห่างไกลยาเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นนโยบายให้มีโครงการการเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งกระบวนการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์ เปรียบเสมือนเหรียญสองด้านคือ ด้านหนึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาแต่ละช่วงชั้น เป็นการสร้างองค์ความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ มีทักษะการดำรงชีวิตที่เกิดจากการฝึกหัด สามารถใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพ อีกด้านหนึ่งคือเป็นการบ่มเพาะ กล่อมเกลา ปลูกฝังและปลูกจิตสำนึก เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ขึ้นในจิตใจ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สถานศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัด และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมจัดการศึกษา จึงมีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม โดยการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นภารกิจ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านประชาธิปไตย (Democracy) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Decency) และด้านต้านภัยจากยาเสพติด (Drug - Free) ซึ่งจะเป็นแผนแม่บทในการศึกษาของไทย โดยมอบให้แต่ละหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาพิจารณาและทบทวนสิ่งที่ทำอยู่แล้วว่าคืออะไร และมีสิ่งใหม่ที่จะเสริมเติมเต็ม โดยดึงเอาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเป็นเครือข่าย จึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งที่ต้องเร่งปลูกฝังคุณธรรมให้กับคนในชาติ โดยเริ่มตั้งแต่เด็ก

การลูกเสือเป็นขบวนการทางการศึกษา ที่มุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ การศึกษาด้วยวิธีการของลูกเสือ จะช่วยให้เยาวชนมีคุณสมบัติตามที่สังคมต้องการ เช่น มีลักษณะของผู้นำที่ดี เป็นผู้มีความประชาธิปไตย มีคุณธรรม จริยธรรม มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย ที่เหมาะสมกับความต้องการของสังคม กระบวนการและวิธีการของลูกเสือที่เด็กได้รับ เป็นกระบวนการทางธรรมชาติ ที่สอดคล้องกับหลักการศึกษา และตรงกับความต้องการของเด็ก คือการเรียนปนเล่น การศึกษาด้วยการกระทำ และการศึกษาเพื่อจัดประสบการณ์ซึ่งเป็นคุณลักษณะพิเศษ กิจกรรมลูกเสือควรเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้า การลูกเสือไม่ใช่การปฏิบัติทางการศึกษา การลูกเสือเป็นเพียงคำแนะนำ เป็นการช่วยศึกษาในทางปฏิบัติ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการ

จากผลการวิจัย “เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือต่อการจัดตั้งหน่วยลูกเสือประชาธิปไตย หน่วยลูกเสือคุณธรรม และหน่วยลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษา” ปีพุทธศักราช ๒๕๕๓ โดยการสุ่มตัวอย่างจากผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำนวน 2,675 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 353 โรงเรียน จึงแยกกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มบุคคล ได้แก่ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเขตตรวจราชการทั่วประเทศ มีความเห็น

ด้วยเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยลูกเสือประชาธิปไตย หน่วยลูกเสือคุณธรรม และหน่วยลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๕

กระทรวงศึกษาธิการขอขอบคุณคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ให้ความร่วมมือสนับสนุนด้านข้อมูล และร่วมดำเนินการจัดทำคู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด จนสำเร็จเรียบร้อยเป็นอย่างดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติดจะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงาน สถานศึกษา และผู้บังคับบัญชา เพื่อใช้เป็นแนวทางการฝึกอบรมลูกเสือที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของชุมชน สังคม และประเทศชาติสืบไป

(นายนิวัตร นาคะเวช)

ประธานคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด

คำชี้แจง

คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ จัดทำขึ้นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๓ ด้าน คือ ยึดมั่นประชาธิปไตย มีคุณธรรมความเป็นไทย และห่างไกลยาเสพติด โดยแบ่งเป็น ๓ หลักสูตร คือหลักสูตรลูกเสือประชาธิปไตย หลักสูตรลูกเสือคุณธรรม และหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ หลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วย คำอธิบายเนื้อหาหลักสูตรทั้งหมดในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวทางสำหรับการจัดฝึกอบรม

ส่วนที่ ๒ วิชาการฝึกอบรม ประกอบด้วย รายละเอียดเนื้อหาแต่ละวิชาในหลักสูตรในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งแนวทางการจัดกิจกรรมและแนวทางการประเมินผลแต่ละวิชา

ส่วนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ ประกอบด้วย การดำเนินการเพื่อขอรับเครื่องหมายพิเศษลูกเสือในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการจัดตั้งหน่วยลูกเสือในสถานศึกษา

ผู้จัดอบรมควรศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรและแนวการจัดฝึกอบรมให้ถ่องแท้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน รวมถึงควรจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน อย่างน้อย ๓ กิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับเครื่องหมายพิเศษลูกเสือในเรื่องนั้นๆ ด้วย

ความเป็นมา

อนุสนธิจากการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ ได้มอบนโยบายเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของลูกเสือไปสู่องค์กรหลัก สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีใจความว่า “สืบเนื่องจากเจตนารมณ์สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ ในการยกระดับคุณภาพการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น นอกเหนือจากเร่งรัดคุณภาพทางวิชาการและเทคโนโลยีแล้ว สิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือการพัฒนา ส่งเสริมทักษะชีวิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ พิจารณาเห็นว่า “กิจกรรมลูกเสือ” เป็นกิจกรรมอันเหมาะสมที่จะช่วยให้นักเรียนหรือเยาวชนมีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีเกียรติเชื่อถือได้ ดังพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งกองลูกเสือขึ้น เพราะทรงหวังประโยชน์เพื่อจะฝึกหัดเยาวชนเป็นผู้ประพฤติ และเป็นพลเมืองดีของชาติบ้านเมืองในอนาคต

ในปัจจุบัน บทบาทการจัดกิจกรรมลูกเสือลดน้อยลง ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ อย่างแท้จริง กระทรวงศึกษาธิการ จึงขอความร่วมมือมายังหน่วยงานของท่าน เพื่อช่วยพัฒนาและส่งเสริมวินัยลูกเสือด้วยกระบวนการลูกเสือในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อถือเป็นโอกาสสำคัญเนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นปีเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา ประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ และฉลอง ๑๐๐ ปี การลูกเสือไทย โดยขอความร่วมมือดังนี้

- ๑) ให้สถานศึกษาในระบบและนอกระบบดำเนินการจัดตั้งกลุ่ม/กองลูกเสือให้ถูกต้อง ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ
- ๒) ให้สถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีวุฒิทางลูกเสือ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะทางลูกเสือ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือให้เจริญก้าวหน้า
- ๓) มอบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแผนพัฒนากิจการลูกเสือในเขตที่รับผิดชอบ โดยให้สถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรของข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ และส่งเสริมให้มีหน่วยลูกเสือคุณธรรม หน่วยลูกเสือประชาธิปไตย และหน่วยลูกเสือต้านภัยยาเสพติด ขึ้นในสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ
- ๔) มอบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนา ดำเนินงาน กำกับ ติดตาม และส่งเสริมให้สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมลูกเสือให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง”

นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง มีเป้าหมาย คือ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อสร้างเด็กให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีความสามารถ สนับสนุนการแข่งขันของประเทศ และอยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของความ

เป็นไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง (Civic Education) โดยบูรณาการกับวิชาการลูกเสือไทยเพื่อปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล และการจัดกิจกรรม

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๓ ด้าน คือ ด้านประชาธิปไตย มีคุณธรรมความเป็นไทย และห่างไกลยาเสพติด โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน ใช้กระบวนการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง โดยเฉพาะกลุ่มลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน และสำนักกิจการพิเศษ ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยประสานงานกับองค์กรหลัก สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ในการจัดทำหลักสูตรและคู่มือฝึกอบรมลูกเสือตามหลักสูตร ทั้ง ๓ ด้าน คือ หลักสูตรลูกเสือประชาธิปไตย หลักสูตรลูกเสือคุณธรรม และหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด เพื่อให้สถานศึกษาผู้บังคับบัญชา ตลอดจนผู้สนใจ ใช้เป็นแนวทางการฝึกอบรมลูกเสือทุกระดับ เพื่อให้ได้ลูกเสือที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามนโยบายทั้ง ๓ ด้าน คือ ยึดมั่นประชาธิปไตย มีคุณธรรม และห่างไกลยาเสพติด โดยผู้ผ่านการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนดสามารถรับวุฒิบัตร สำหรับลูกเสือแต่ละหลักสูตร และจัดตั้งหน่วยลูกเสือประชาธิปไตย ลูกเสือคุณธรรม และลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษาต่อไป

คำปณิธาน

สุกเสีจถ้ำนภักยาเสพทิต

ข้าพเจ้า (ชื่อ-สกุล) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
หลักสูตรสุกเสีจถ้ำนภักยาเสพทิต รุ่นที่...../..... ขอตั้งปณิธานต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย
และพระบรมรูปล้นเกล้ารัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่า

ข้อ ๑ ข้าพเจ้าจะยึดมั่นและปฏิบัติตามคำปฏิญาณของสุกเสีจ

ข้อ ๒ ข้าพเจ้าจะประพฤติตนและป้องกันตนเอง เพื่อน ครอบครัว ชุมชน สังคม และ
ประเทศชาติ ให้ห่างไกลจากยาเสพติด

ข้อ ๓ ข้าพเจ้าจะมุ่งมั่นธำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิแห่งสุกเสีจ และจะทุ่มเทความรู้ ความสามารถ
อุทิศตนให้แก่กิจการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างเต็มกำลัง ตลอดจนรักษาเอกลักษณ์ของชาติและ
ความเป็นไทยสืบไป

.....
(.....)

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
คำชี้แจง	ค
ความเป็นมา	ง
คำปณิธาน	ฉ
สารบัญ	ช
ส่วนที่ ๑ โครงสร้างหลักสูตร	๑
โครงสร้างหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	๒
การดำเนินงานเพื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	๔
วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	๕
มาตรฐานผู้ผ่านการฝึกอบรม	๕
คุณสมบัติผู้เข้ารับการฝึกอบรม	๕
ระยะเวลาในการฝึกอบรม	๕
คำอธิบายหลักสูตร	๕
กิจกรรม / รายวิชา	๕
วิธีการฝึกอบรม	๕
การประเมินผล	๖
เกณฑ์การผ่านหลักสูตร	๖
สื่อการฝึกอบรม	๖
เอกสารอ้างอิง/แหล่งข้อมูล	๗
ตารางการฝึกอบรม	๘
กำหนดการฝึกอบรม	๙
ส่วนที่ ๒ กิจกรรม / รายวิชาและเนื้อหาสาระ	๑๑
ลูกเสือกับการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในการต้านภัยยาเสพติด	๑๒
ลูกเสือกับการเรียนรู้เรื่องยาเสพติด	๑๗
ลูกเสือกับการสร้างอุดมการณ์ต้านภัยยาเสพติด	๒๕
ลูกเสือกับทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด	๓๐
ลูกเสือกับการป้องกันภัยยาเสพติด	๓๖
ลูกเสือกับการดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	๕๖
ลูกเสือกับการชุมนุมรอบกองไฟ	๖๓
ลูกเสือกับการจัดทำโครงการ/โครงการงาน	๗๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ	๘๑
แนวทางการจัดตั้งหน่วยลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษา	๘๒
กำหนดเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษา	๘๓
ภาคผนวก	๘๔
เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	๘๕
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำหลักสูตรลูกเสือประชาธิปไตย	
ลูกเสือคุณธรรมความเป็นไทย และลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	
คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือจัดกิจกรรมลูกเสือประชาธิปไตย	
ลูกเสือคุณธรรม และลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	
คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการทบทวนความรู้และพัฒนาลูกเสือประชาธิปไตย	
ลูกเสือคุณธรรม และลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือ	
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตย ลูกเสือคุณธรรม และลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	
คณะทำงานจัดทำคู่มือจัดกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	

ส่วนที่ ๑

โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

ลำดับ	ชื่อวิชา/กิจกรรม	รูปแบบการจัดกิจกรรม	เวลา (นาที)
๑	ลูกเสือกับการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในการ ด้านภัยยาเสพติด	รูปแบบที่ ๑ การบรรยาย รูปแบบที่ ๒ การสาธิต รูปแบบที่ ๓ บทบาทสมมติ รูปแบบที่ ๔ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	๑๒๐
๒	ลูกเสือกับการเรียนรู้เรื่องยาเสพติด	รูปแบบที่ ๑ การบรรยาย รูปแบบที่ ๒ การอภิปรายกลุ่ม รูปแบบที่ ๓ กิจกรรมกลุ่ม	๑๘๐
๓	ลูกเสือกับการสร้างอุดมการณ์ด้านภัยยาเสพติด	รูปแบบที่ ๑ บรรยาย รูปแบบที่ ๒ การสาธิต รูปแบบที่ ๓ การฝึกปฏิบัติ รูปแบบที่ ๔ กิจกรรมพิธีบายศรีสู่ขวัญ	๑๒๐
๔	ลูกเสือกับทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด (การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์ภาพ การจัดการอารมณ์และ ความเครียด การให้คำปรึกษา)	รูปแบบที่ ๑ กิจกรรมกลุ่ม รูปแบบที่ ๒ การอภิปรายกลุ่ม	๑๒๐
๕	ลูกเสือกับการป้องกันภัยยาเสพติด (กิจกรรมฐานด้านภัยยาเสพติด)	กิจกรรมฐานเรียนรู้ - แข่งเรือบก - รวมพลัง - พรหม...วิเศษ - เกลียวเชือกสัมพันธ์ - ห่วงเส่นหา - หย่อนระเบิด - โยนไข่...โยนใจ - กระโดดเชือกหมู่ - น้ำขึ้นให้รีบตัก - พรายกระชิบ	๑๘๐
๖	ลูกเสือกับการดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับ ภัยยาเสพติด	รูปแบบที่ ๑ การบรรยาย รูปแบบที่ ๒ การอภิปรายกลุ่ม รูปแบบที่ ๓ รายงานกลุ่ม รูปแบบที่ ๔ สรุปรายงาน	๖๐
๗	ลูกเสือกับการชุมนุมรอบกองไฟ	กิจกรรมชุมนุมรอบกองไฟ ด้านด้านภัยยาเสพติด	๑๒๐

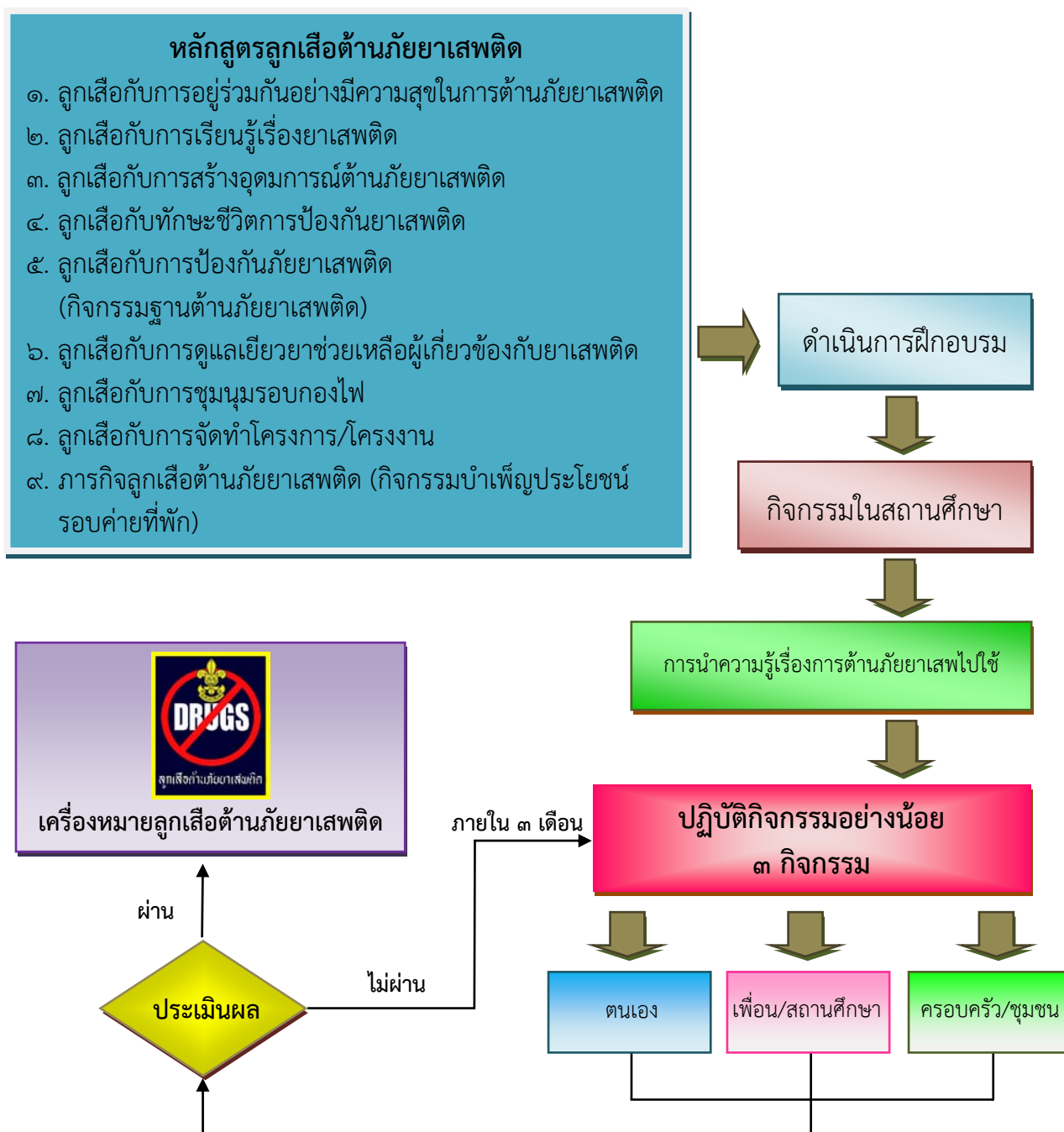
โครงสร้างหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อวิชา/กิจกรรม	รูปแบบการจัดกิจกรรม	เวลา (นาที)
๘	ลูกเสือกับการจัดทำโครงการ/โครงงาน	กิจกรรมกลุ่ม การระดมสมอง	๑๒๐
๙	ภารกิจลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ รอบค่ายที่ปัก	๖๐
๑๐	คำปณิธานลูกเสือต้านภัยยาเสพติด	การกล่าวคำปณิธานเพื่อให้ คำมั่นสัญญา	-
๑๑	กิจกรรมของลูกเสือต้านภัยยาเสพติด - ตนเอง - เพื่อน/สถานศึกษา - ครอบครัว/ชุมชน	ปฏิบัติโครงการ/กิจกรรม เกี่ยวกับ การต้านภัยยาเสพติด อย่างน้อย ๓ กิจกรรม หลังจากการฝึกอบรมแล้ว	-
๑๒	การขอรับเครื่องหมายลูกเสือต้านภัยยาเสพติด		-
รวม			๑,๐๘๐

หมายเหตุ เวลาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

การดำเนินงานเพื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือต้านภัยยาเสพติด

แผนภูมิการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด
๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด และร่วมกันต้านภัยยาเสพติด
๓. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการป้องกันตนเองให้ห่างไกลจากยาเสพติด

มาตรฐานผู้ผ่านการฝึกอบรม

ผู้ผ่านการฝึกอบรม มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ในการต้านภัยยาเสพติด รู้จักการป้องกันตัวเองให้ห่างไกลจากยาเสพติด และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

คุณสมบัติผู้เข้ารับการฝึกอบรม

เป็นลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์

ระยะเวลาการฝึกอบรม

จำนวน ๓ วัน ๒ คืน

คำอธิบายหลักสูตร

เป็นการให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับยาเสพติด การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในการต้านภัยยาเสพติด การเรียนรู้เรื่องยาเสพติด การสร้างอุดมการณ์ต้านภัยยาเสพติด ทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด การป้องกันภัยยาเสพติด การดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การชุมนุมรอบกองไฟ การจัดทำโครงการ/โครงงาน และภารกิจลูกเสือต้านภัยยาเสพติด เพื่อให้ลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดและมีทักษะในการป้องกันตนเองให้ห่างไกลจากยาเสพติด

กิจกรรม/รายวิชา

๑. ลูกเสือกับการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในการต้านภัยยาเสพติด
๒. ลูกเสือกับการเรียนรู้เรื่องยาเสพติด
๓. ลูกเสือกับการสร้างอุดมการณ์ต้านภัยยาเสพติด
๔. ลูกเสือกับทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด
๕. ลูกเสือกับการป้องกันภัยยาเสพติด (กิจกรรมฐานต้านภัยยาเสพติด)
๖. ลูกเสือกับการดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๗. กับการชุมนุมรอบกองไฟ
๘. ลูกเสือกับการจัดทำโครงการ/โครงงาน
๙. ภารกิจลูกเสือต้านภัยยาเสพติด (กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์รอบค่ายที่พัก)

วิธีการฝึกอบรม

๑. การบรรยาย
๒. การสาธิต
๓. การสอนแบบฐานเรียนรู้
๔. การศึกษาดูงาน/ทัศนศึกษา
๕. การศึกษารายกรณี
๖. การสอนแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw)

๗. กิจกรรมกลุ่ม : การระดมสมอง (Brain Storming)
๘. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
๙. กิจกรรมชุมนุมรอบกองไฟ

การประเมินผล

ประเมินผลจากการเข้ารับการฝึกอบรมและเข้าร่วมกิจกรรม

๑. วิธีการวัดผล : สังเกตพฤติกรรม ประเมินความรู้ ประเมินผลงาน
๒. เครื่องมือวัดผล : แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินความรู้ แบบประเมินผลงาน
๓. เกณฑ์การประเมินผล : ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐

เกณฑ์การผ่านหลักสูตร

๑. เวลาเข้าร่วมการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐
๓. ปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือ เพื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือต้านภัยยาเสพติด อย่างน้อย ๓ กิจกรรม หากไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล ให้ปฏิบัติกิจกรรมอีกครั้งภายในระยะเวลา ๓ เดือน

สื่อการฝึกอบรม

๑. สื่อโสตทัศนูปกรณ์
๒. ใบความรู้ ใบงาน ใบกิจกรรม ในการอภิปรายกลุ่ม การศึกษารายกรณี การแสดงบทบาทสมมติ
๓. แผนภูมิ รูปภาพ แผ่นภาพ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชายาเสพติด
๔. แบบฟอร์มและตัวอย่างการเขียนโครงการ
๕. แบบรายงานผลการศึกษาดูงาน
๖. กระดาษ A4 กระดาษ Flipchart
๗. อุปกรณ์เครื่องเขียน ปากกาเคมี สีสำหรับตกแต่งภาพ
๘. ภาพยนตร์ การ์ตูน นิทาน เกี่ยวกับยาเสพติด
๙. เพลง เกม
๑๐. เครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก
๑๑. วีดีทัศน์ เครื่องเล่น DVD
๑๒. เครื่องฉาย LCD
๑๓. เครื่องเสียง
๑๔. เครื่องดนตรี เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ กรับ ฆ้อง ฯลฯ
๑๕. เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ประกอบการแสดง
๑๖. บทขับเสภา/บทกลอน/บทเพลง
๑๗. ด้ายขาว เชือกป่าน สำหรับผูกข้อมือ
๑๘. เทียนไข
๑๙. กองไฟ/กองไฟจำลอง
๒๐. อุปกรณ์อื่นๆ ที่เหมาะสมตามประเพณีนิยม

เอกสารอ้างอิง/แหล่งข้อมูล

๑. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. เอกสารความรู้แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. มปท.
๒. ความรู้ และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. สำนักงาน ป.ป.ส. บริษัท ยูเนี่ยนอุตสาหกรรมไวโอเร็ต. ๒๕๕๒
๓. คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ขั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ คณะกรรมการลูกเสือ ฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
๔. นโยบายสถานศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา **ด้านลูกเสือด้านภัยยาเสพติด**
๕. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๒
๖. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒
๗. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕
๘. ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. ๒๕๕๓
๙. สุวัฒน์ชัย ทิพย์จันทร์. คู่มือพิธีจุดเทียนแห่งปัญญา. กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรบุคคล, ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ ๔ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. ๒๕๕๑.
๑๐. สารปฏิรูป ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๓๗ ประจำเดือน เมษายน ๒๕๔๔ หน้า ๓๓
๑๑. หนังสือเกี่ยวกับลูกเสือ เพลง เกมลูกเสือ
๑๑. เว็บไซต์ บริษัท วิคค์ เทรนนิ่ง จำกัด <http://www.vicktraining.com>
๑๓. เว็บไซต์ศูนย์วิชาการด้านยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด <http://nctc.oncb.go.th>
๑๔. เว็บไซต์สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก www.aspacngo.org
๑๕. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด www.oncb.go.th
๑๖. เว็บไซต์สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ www.bureausrs.org
๑๗. เว็บไซต์สำนักกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ www.skp.moe.go.th
๑๘. เว็บไซต์สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ www.scoutthailand.org
๑๙. แหล่งข้อมูลทาง Internet
๒๐. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
๒๑. ห้องสมุดในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา

ตารางการฝึกอบรม หลักสูตรลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

เวลา วันที่	๐๕.๓๐-๐๙.๐๐ น.		๐๙.๐๐-๑๑.๐๐ น.		๑๑.๐๐- ๑๒.๐๐ น.	๑๒.๐๐- ๑๓.๐๐ น.	๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.		๑๕.๐๐- ๑๖.๐๐ น.	๑๖.๐๐- ๑๙.๐๐ น.	๑๙.๐๐- ๒๑.๐๐ น.
วันที่ ๑ ของการ ฝึกอบรม	๐๗.๓๐- ๐๘.๓๐ น.	๐๘.๓๐-๑๐.๐๐ น.		๑๐.๐๐-๑๒.๐๐ น.		รับประทานอาหารกลางวัน	ลูกเสือกับการเรียนรู้เรื่องยาเสพติด			พัก/รับประทานอาหารเย็น	ลูกเสือกับการ สร้างอุดมการณ์ ด้านภัย ยาเสพติด
	รายงานตัว จัดกลุ่ม	- ปฐมนิเทศ - พิธีเปิดการฝึกอบรม - พิธีถวายราชสดุดี - พิธีเปิดรอบเสาธง		ลูกเสือกับการอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุขในการต้านภัยยาเสพติด							ลูกเสือกับ การชุมนุม รอบกองไฟ (ด้านต้านภัย ยาเสพติด)
วันที่ ๒ ของการ ฝึกอบรม	- กิจกรรมกายบริหาร - รับประทานอาหาร - พิธีรอบเสาธง - เกม/นันทนาการ		ลูกเสือกับทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด		ลูกเสือกับการ ดูแลเยียวยา ช่วยเหลือ ผู้เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด		ลูกเสือกับการป้องกันภัยยาเสพติด (กิจกรรมฐานด้านภัยยาเสพติด)				
วันที่ ๓ ของการ ฝึกอบรม	- กิจกรรมกายบริหาร - รับประทานอาหาร - พิธีรอบเสาธง - เกม/นันทนาการ - การทดสอบหลังการ ฝึกอบรม		ลูกเสือกับการจัดทำโครงการ/ โครงงาน		ภารกิจลูกเสือ ด้านภัยยาเสพติด (กิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์รอบ ค่ายที่ฝึก)	- สรุปร อภิปราย และประเมินผล - การให้คำปรึกษาลูกเสือด้านภัย ยาเสพติด - พิธีปิดการฝึกอบรม - พิธีปิดรอบเสาธง		เดินทางกลับ			

หมายเหตุ

๑. ตารางการฝึกอบรมอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม
๒. คำว่า “ลูกเสือ” หมายถึง ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์
๓. การนัดหมายกิจกรรมชุมนุมรอบกองไฟ ให้อยู่ในดุลยพินิจของพิธีกรประจำวัน
๔. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๐.๔๕ น. และ ๑๔.๓๐ – ๑๔.๔๕ น.

กำหนดการฝึกอบรม
หลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด
ระหว่างวันที่ เดือน พ.ศ.
ณ.....

วันที่ ๑ ของการฝึกอบรม

- เวลา** ๐๗.๓๐ น. รายงานตัว
๐๘.๓๐ น. ปฐมนิเทศ
๐๙.๐๐ น. **พิธีเปิดในห้องประชุม**
- ประธานจุดธูป เทียน บูชาพระรัตนตรัย และพระบรมรูปรัชกาลที่ ๖
- ถวายราชสดุดี
- กล่าวรายงาน
- ประธานกล่าวปราศรัยเปิดการฝึกอบรม
พิธีเปิดรอบเสาธง
- ชักธงขึ้น
- สวดมนต์
- สงบนิ่ง
- ผู้อำนวยการฝึกอบรมกล่าวปราศรัย
๑๐.๐๐ น. ลูกเสือกับการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในการต้านภัยยาเสพติด
๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ น. ลูกเสือกับการเรียนรู้เรื่องยาเสพติด
๑๖.๐๐ น. ประชุมคณะวิทยากร
๑๘.๐๐ น. ชักธงลง รับประทานอาหารเย็น
๑๙.๐๐ น. ลูกเสือกับการสร้างอุดมการณ์ต้านภัยยาเสพติด
๒๑.๐๐ น. สวดมนต์ – นอน

วันที่ ๒ ของการฝึกอบรม

- เวลา** ๐๕.๓๐ น. ตื่นนอน กายบริหาร ภารกิจส่วนตัว
๐๗.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า
๐๘.๐๐ น. พิธีรอบเสาธง
๐๙.๐๐ น. ลูกเสือกับทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด
๑๑.๐๐ น. ลูกเสือกับการดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ น. ลูกเสือการป้องกันภัยยาเสพติด (กิจกรรมฐานต้านภัยยากับเสพติด)
๑๖.๐๐ น. ประชุมคณะวิทยากร
๑๘.๐๐ น. ชักธงลง รับประทานอาหารเย็น
๑๙.๐๐ น. ลูกเสือกับการชุมนุมรอบกองไฟ (ต้านต้านภัยยาเสพติด)
๒๑.๐๐ น. สวดมนต์ - นอน

วันที่ ๓ ของการฝึกอบรม

- เวลา ๐๕.๓๐ น. ตื่นนอน กายบริหาร การกิจส่วนตัว
- ๐๗.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า
- ๐๘.๐๐ น. พิธีรอบเสาธง
- ๐๙.๐๐ น. ลูกเสือกับการจัดทำโครงการ/โครงงาน
- ๑๑.๐๐ น. การกิจลูกเสือด่านภัยยาเสพติด (กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์รอบค่ายที่พัก)
- ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ น. - สรุป อภิปราย ซักถามปัญหา และประเมินผล
- การให้คำปรึกษาลูกเสือด่านภัยยาเสพติด
- ๑๔.๐๐ น. **พิธีปิดการฝึกอบรม**
- ผู้แทนผู้เข้ารับการฝึกอบรมกล่าวความรู้สึก
- ผู้อำนวยการฝึกอบรมประกาศผลการฝึกอบรม
- มอบวุฒิบัตร
- ผู้อำนวยการฝึกอบรมกล่าวปราศรัยปิดการฝึกอบรม
- ทบทวนคำปฏิญาณ
- พิธีปิดรอบเสาธง**
- สวดมนต์ สงบนิ่ง ซักธงลง
- ร้องเพลงสามัคคีชุมนุม
- จับมือลา
- ๑๕.๐๐ น. เดินทางกลับ

- หมายเหตุ ๑. ตารางการฝึกอบรมอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม
๒. คำว่า “ลูกเสือ” หมายรวมถึง ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์
๓. การนัดหมายกิจกรรมชุมนุมรอบกองไฟ ให้อยู่ในดุลยพินิจของพิธีกรประจำวัน
๔. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น. และ ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.

ส่วนที่ ๒

กิจกรรม / รายวิชาและเนื้อหาสาระ

บทเรียนที่ ๑

ชื่อวิชา ลูกเสือกับการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในการต้านภัยยาเสพติด

เวลา ๑๒๐ นาที

ขอบข่ายรายวิชา

รูปแบบการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

กิจกรรม	วัตถุประสงค์
ละลายพฤติกรรม (Ice Break)	เพื่อสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน
กระบวนการกลุ่ม (Group Process)	เพื่อสร้างกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
การสร้างทีมงาน และ การทำงานเป็นทีม (Team Building and Team Work)	เพื่อสร้างทีมงานให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน การปลูกฝัง ดึงศักยภาพของแต่ละคนที่เป็นสมาชิกในทีม เป็นการเตรียมความพร้อมกับการแข่งขัน และทำให้สมาชิกในทีมได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กัน
การพัฒนาศักยภาพ (Golden chain development)	เพื่อให้เกิดการยอมรับความแตกต่าง พัฒนาทางด้านศักยภาพ เปิดใจยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถสร้างความสัมพันธ์และอยู่ร่วมกันในค่ายได้อย่างมีความสุข

วิธีการสอน / กิจกรรม

๑. นำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้เพลงที่สนุกสนานต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่อไป

๒. จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างความคุ้นเคยโดยใช้เพลง เกม การจับกลุ่มสนทนาซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน

๓. เพลง เกม ที่ใช้ควรให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เปลี่ยนพฤติกรรมดังนี้
- มีการเคลื่อนไหวอวัยวะของร่างกายให้มีความสัมพันธ์กัน
 - เน้นความสนุกสนานเพลิดเพลิน
 - มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม
 - มีปฏิสัมพันธ์ความเป็นมิตรไมตรีต่อกัน

๔. อภิปราย สรุป สิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

สื่อการสอน

๑. เครื่องเสียง
๒. เครื่องดนตรี เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ กรับ ฯลฯ
๓. เพลง เกม

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดผล : สังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
๒. เครื่องมือวัดผล : แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม
๓. เกณฑ์การประเมินผล : ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐

เอกสารอ้างอิง / แหล่งข้อมูล

๑. หนังสือเพลง เกมลูกเสือ
๒. หนังสือเกี่ยวกับลูกเสือ

เนื้อหาวิชา

๑. กลุ่มสัมพันธ์

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง กลุ่มสัมพันธ์

กิจกรรมที่ ๑ ใครซื้ออะไร

อุปกรณ์ รายชื่อสมาชิกทุกคน

กระบวนการ

๑. วิทยากรอ่านรายชื่อสมาชิกและให้ยืนขึ้นแสดงตัวทีละคน จนหมดทุกคน แล้วให้ปิดป้ายชื่อที่ตั้งบนโต๊ะ (ถ้ามี)
๒. วิทยากรเชิญสมาชิกหมายเลข ๑ เอ่ยชื่อสมาชิก ๑ คน และผู้ที่ได้รับการเรียกชื่อ ยืนแสดงตัวอีกครั้ง
๓. สมาชิกที่ได้รับการเรียกชื่อก็จะเรียกชื่อคนต่อไป ดำเนินเช่นนี้ต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีการซ้ำคน วิทยากรจะคอยขีดหมายเลขบนผังที่นั่งออกทีละคนจนหมด
๔. ในกรณีที่จำชื่อไม่ได้ เรียกไม่ถูกให้ถามชื่อบุคคลนั้นแล้วแนะนำตัว

กิจกรรมที่ ๒ แจ็กพ็อตคนโชคดี

อุปกรณ์ สลากชื่อสมาชิกใส่ในกล่องหรือกระป๋อง

กระบวนการ

๑. วิทยากรชี้แจงให้สมาชิกทราบว่าในกระป๋องมีสลากชื่อของสมาชิกทุกคน วิทยากรเริ่มหยิบสลากที่ ๑ คนที่หยิบได้ต้องแสดงกิจกรรมอย่างหนึ่งให้สมาชิกชม เช่น ร้องเพลง เล่นกีฬา แล้วหยอดเหรียญ ๑ บาท ลงในกระป๋องแล้วส่งคนต่อไป และปฏิบัติเช่นเดียวกับคนที่ ๑
๒. เมื่อสมาชิกเข้าใจดีแล้ว วิทยากรเริ่มดำเนินการไปเรื่อย ๆ จำนวนกี่คนก็ได้ตามความเหมาะสม คนสุดท้ายจะได้รับเงินทั้งหมดที่อยู่ในกระป๋อง

กิจกรรมที่ ๓ ผูกเชือกสัมพันธ์

อุปกรณ์ เชือกฟางยาวประมาณ ๑ ฟุต จำนวนเท่าสมาชิก

กระบวนการ

๑. วิทยากรกล่าวนำเกี่ยวกับการต้องการทดสอบพลังกลุ่มโดยจะมอบงานให้ทำ ๑ ชิ้น ให้สมาชิกของกลุ่มประมาณว่าจะใช้เวลากี่นาทีโดยไม่บอกว่าจะทำอะไร
๒. วิทยากรแจกเชือกคนละ ๑ เส้น
๓. วิทยากรชี้แจงกติกาว่าเมื่อเริ่มจับเวลาให้ทุกคนนำเชือกของตนเองต่อกับเชือกของคนอื่นจนกลายเป็นเส้นเดียวกัน และจะต้องดึงไม่หลุด
๔. เมื่อเสร็จวิทยากรจับเวลาและแจ้งผล
๕. วิทยากรทดสอบดึงรอยต่อแต่ละเส้นว่าหลุดหรือไม่ ถ้าหลุดลบเวลาตำแหน่งละ ๑ วินาที
๖. วิทยากรเปิดโอกาสให้สมาชิกอภิปรายในประเด็นที่ว่า “งานของเราจะเสร็จสิ้นได้อย่างเรียบร้อยและรวดเร็วเพราะเหตุใด”
๗. วิทยากรให้ข้อคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสามัคคี ปริมาณและคุณภาพการมอบหมายงานที่แจ้งจุดประสงค์ชัดเจน

กิจกรรมที่ ๔ ใครเขียน

อุปกรณ์ไม่มี

กระบวนการ

๑. วิทยากรแบ่งสมาชิกออกเป็น ๒ กลุ่มเท่า ๆ กัน
๒. เชิญสมาชิกออกมาทีละคู่ สลับกันถามปัญหาอะไรเอ่ย อีกฝ่ายจะต้องตอบ เช่น ตัวย่อ ตัวเต็มอะไร อะไรตรงข้ามอะไร สิ่งนั้นคืออะไร ฯลฯ
๓. วิทยากรคอยให้คะแนนฝ่ายไหนได้แต้มสูงกว่ากันก็จะชนะ
๔. วิทยากรเปิดอภิปรายกิจกรรมนี้ให้แก่วิทยากร
๕. วิทยากรเสริมเน้นเรื่องความตื่นตัวอยู่เสมอ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้ายิ่งฝึกยิ่งแกร่ง

หมายเหตุ

๑. ตัวอย่างกิจกรรมรวบรวมจากหนังสือ ๑๐๑ กิจกรรมประกอบการฝึกอบรมของอาจารย์อนุกุล เยี่ยงพุกชาวัลย์
๒. ผู้ดำเนินการกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาได้ตามความเหมาะสม

แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

ชื่อวิชา กลุ่มสัมพันธ์

ชื่อกลุ่ม.....

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	มีการทำงานเป็นทีม				
๒	มีความกระตือรือร้น				
๓	มีปฏิสัมพันธ์ความเป็นมิตรไมตรีต่อกัน				
	รวม				

()
ผู้กำกับลูกเสือ

เกณฑ์การประเมินผล

รายการที่ ประเมิน	ระดับคุณภาพ / คะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. มีการทำงานเป็น ทีม	สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม	สมาชิกไม่ให้ความ ร่วมมือ ๑ คน	สมาชิกไม่ให้ความ ร่วมมือ ๒ คน	สมาชิกไม่ให้ความ ร่วมมือ ๓ คนขึ้นไป
๒. มีความ กระตือรือร้น	ทุกคนมีความ กระตือรือร้น	ขาดความ กระตือรือร้น ๑ คน	ขาดความ กระตือรือร้น ๒ คน	ขาดความ กระตือรือร้น ๓ คน ขึ้นไป
๓. มีปฏิสัมพันธ์ ความเป็นมิตรไมตรี ต่อกัน	ทุกคนมีปฏิสัมพันธ์ ความเป็นมิตรไมตรี ต่อกัน	ขาดการมี ปฏิสัมพันธ์ความ เป็นมิตรไมตรีต่อกัน ๑ คน	ขาดการมี ปฏิสัมพันธ์ความ เป็นมิตรไมตรีต่อกัน ๒ คน	ขาดการมี ปฏิสัมพันธ์ความ เป็นมิตรไมตรีต่อกัน ๓ คนขึ้นไป

บทเรียนที่ ๒
เวลา ๑๘๐ นาที

ชื่อวิชา ลูกเสือกับความรู้เรื่องยาเสพติด

ขอบข่ายรายวิชา

สถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนทั้งด้านบวกและลบ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาของสังคมโดยเฉพาะปัญหายาเสพติดเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดนับเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถทำให้เด็กและเยาวชนปลอดภัยจากยาเสพติด และลดปัญหาที่กระทบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมได้

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เรื่องยาเสพติด

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ

๑. มีความรู้ในเรื่องยาเสพติด
๒. อธิบายความหมาย ประเภท โทษ การป้องกัน และสาเหตุการติดยาเสพติดได้
๓. มีความตระหนักถึงโทษ พิษภัย ผลกระทบ และการป้องกันยาเสพติดได้
๔. สร้างอุดมการณ์ เพื่อแสวงหาความร่วมมือโดยการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดได้

วิธีสอน / กิจกรรม

๑. นำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้ภาพ วิดีทัศน์	๒๐ นาที
๒. เล่นเกม ตอบปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	๑๕ นาที
๓. แบ่งกลุ่มวิเคราะห์สภาพปัญหา	๔๕ นาที
๔. นำเสนอผลการประชุมกลุ่ม ๘ กลุ่มๆ ละ ๑๐ นาที	๘๐ นาที
๕. อภิปราย สรุปผลร่วมกัน	๒๐ นาที

สื่อการสอน

๑. รูปภาพ ภาพแผ่นพลิก แผนภูมิ
๒. โสตทัศนูปกรณ์
๓. ใบความรู้ที่ ๒ เนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด
๔. ใบงานที่ ๒
๕. กระดาษชาร์ต
๖. ปากกาเคมี

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดผล : สังเกต สอบถาม ชักถาม
๒. เครื่องมือวัดผล : แบบประเมินผลงานกลุ่ม
๓. เกณฑ์การประเมินผล : มีผลการประเมิน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง / แหล่งข้อมูล

๑. ความรู้ และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. สำนักงาน ป.ป.ส. บริษัท ยูเนี่ยน อุตสาหกรรมโอเอเรต. ๒๕๕๒
๒. ศึกษาธิการ,กระทรวง. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. ๒๕๕๓
๓. เว็บไซต์
 - www.oncb.go.th
 - www.aspacngo.org
 - <http://nctc.oncb.go.th>
๔. พ.ร.บ.ยาเสพติด
๕. ป.ป.ส.,สำนักงาน. ความรู้ แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. มปท.
๖. ศึกษาธิการ,กระทรวง. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. มปท.
๗. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒
๘. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

เนื้อหาวิชา

๑. รู้ทันยาเสพติด : สถานการณ์ปัจจุบัน

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง รู้ทันยาเสพติด : สถานการณ์ปัจจุบัน

๑. รู้ทันยาเสพติด : สถานการณ์ปัจจุบัน

จากสถิติการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด สถิติเยาวชนกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด สภากรรมการเด็กและเยาวชน (Child Watch) พบว่ามีเยาวชนชายและหญิงที่เสพยา/ติด/ค้ายา โดยอายุเริ่มใช้ยาเสพติดมีแนวโน้มลดลง เยาวชนหญิงมีแนวโน้มเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพิ่มขึ้น ยาบ้ายังเป็นปัญหาหลักในกลุ่มเด็กและเยาวชน มีการใช้สารระเหย ยาไอซ์ และโคเคนในบางกลุ่ม กระทั่งถูกนำมาใช้ในวงกว้างมากขึ้นในรูปแบบที่หลากหลาย นอกจากนี้ เยาวชนตกอยู่ในสถานะเสี่ยงที่แวดล้อมด้วยปัจจัยเสี่ยง/พื้นที่เสี่ยงที่เป็นอันตรายและไม่เหมาะสม เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเกี่ยวข้องกับอบายมุข และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถชี้สถานการณ์ปัญหาเชิงลึกได้โดยการนำข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่มาใช้ประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา

หมายเหตุ : ข้อมูลให้เปลี่ยนแปลงตามสถานะที่เปลี่ยนไป ณ ปัจจุบัน

๒. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

๒.๑ ความหมาย : ยาเสพติด หมายถึง ยาเสพติดให้โทษ หรือสารเคมี หรือวัตถุใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะที่สำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อง ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพยาเสพติดทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรือสารเคมีที่ใช้ในการผลิต

๒.๒ ประเภทของยาเสพติด : ยาเสพติดแบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทเป็น ๔ ประเภท คือ

กดประสาท : ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลางในส่วนที่ควบคุมความรู้สึก ทำให้สมองมีน้าความคิดและปฏิกิริยาตอบสนองช้าลง กดระบบการทำงานอวัยวะต่าง ๆ ระบบการทำงานของหัวใจ ทำให้หัวใจเต้นช้าลงและอาจถึงขั้นหยุดทำงานหากผู้ใช้มีปัญหาด้านสุขภาพ ตัวอย่างยาเสพติดประเภทนี้ เช่น ผีนมอรั๊พิน เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาระงับประสาท รวมถึงสารระเหย

กระตุ้นประสาท : ยาในกลุ่มนี้มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทที่ส่วนสมอง ทำให้ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาไม่ง่วง ไม่หิว และเมื่อใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานจึงเกิดอันตรายจากภาวะตื่นเครียดเพราะร่างกายและประสาทไม่ได้พักผ่อนตามเวลาที่เหมาะสม เกิดการหลับใน ประสาทหลอน จนถึงขั้นโรคจิต ประเภททำร้ายตนเองหรือบุคคลอื่นและเป็นการเจ็บป่วยที่รักษาให้หายขาดได้ยาก ตัวอย่างยาเสพติดประเภทนี้ เช่น แอมเฟตามีน (ยาบ้า) เอ็กซีตาซี (ยาไอซ์) คาเฟอีน โคเคน กระเทียม ไอซ์

หลอนประสาท : ออกฤทธิ์ที่ระบบประสาทส่วนสัมผัสทั้งห้า คือ การมองเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การรับรู้รส และการสัมผัส ทำให้การรับรู้บิดเบือนไปจากความจริง เกิดภาพลวงตาที่เป็นไปตามจินตนาการอาจสวยงามหรือน่ากลัว จนไม่สามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกได้ ถ้าใช้ยาบ่อยๆ หรือมากจะทำให้เกิดอาการวิกลจริต ตัวอย่างยาเสพติดประเภทนี้ เช่น ยาเค แอลเอสดี เมสคาลิน เห็ดขี้ควาย

ผสมผสาน : ออกฤทธิ์ทั้งกระตุ้น กด และหลอนประสาท โดยจะเร่งออกฤทธิ์กระตุ้นประสาททำให้คึกคัก ตื่นตัวหัวใจเต้นเร็ว หลังจากนั้นจะเปลี่ยนไปเป็นฤทธิ์กดประสาท ทำให้สมองมีน้า คิดช้า กดศูนย์การหายใจทำให้หัวใจเต้นช้า จากนั้นจะออกฤทธิ์หลอนประสาททำให้เคลิ้ม ควบคุมตนเองไม่ได้ ยาประเภทนี้เป็น

อันตราย เพราะทำให้กลไกของสมองและระบบต่างๆ ในร่างกายทำงานหลักและไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ทำให้ร่างกายและระบบประสาทเสื่อมเร็ว ตัวอย่างยาเสพติดประเภทนี้ เช่น กัญชา

๒.๓ โทษของยาเสพติด

โทษภัยต่อครอบครัว

- ทำลายความสุขในบ้าน ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของสมาชิกในครอบครัว เป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาจนอาจทวีความรุนแรงให้ครอบครัวแตกแยก

- สูญเสียรายได้ของครอบครัว เนื่องจากมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นจากการซื้อ ยาเสพติด หรือบำบัดรักษาผู้ที่ติดยาเสพติด

- พ่อแม่ ผู้ปกครอง ขาดที่พึ่งในยามเจ็บป่วยหรือชราภาพ
- ทำลายชื่อเสียงวงศ์ตระกูล และเป็นที่รังเกียจของสังคม
- ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน เพราะคนในครอบครัวที่มีปัญหายาเสพติด มักจะก่ออาชญากรรม

โทษภัยต่อชุมชนและสังคม

- ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ในชุมชน
- เป็นบ่อเกิดให้ชุมชนเสื่อมโทรม สังคมถูกทำลาย
- ทำลายเยาวชน อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนและสังคม
- ทำให้การพัฒนาชุมชน และสังคมในด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างเชื่องช้า
- สูญเสียรายได้ของชุมชนและสังคม
- ทรัพย์สินของคนในชุมชนและสังคมเสียหาย เนื่องจากพฤติกรรมทางจิตประสาท
- ก่อให้เกิดปัญหาอุบัติเหตุเนื่องจากฤทธิ์ของยา
- ก่อให้เกิดปัญหาโรคเอดส์

โทษภัยต่อประเทศชาติ

- บ่อนทำลายเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศชาติ
- รัฐบาลต้องสูญเสียกำลังเจ้าหน้าที่และค่าใช้จ่ายในการป้องกันปราบปรามและรักษาผู้ติดยาเสพติด

จำนวนมาก

- สูญเสียทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับการพัฒนาประเทศ
- เพิ่มภาระการเสียภาษีของประชาชน เพราะรัฐบาลต้องนำภาษีของประชาชนไปใช้จ่ายในการแก้ไข

ปัญหายาเสพติด

- การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างเชื่องช้า
- สูญเสียแรงงานในการปฏิบัติงานทำให้ประเทศขาดรายได้
- ประเทศชาติต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติภูมิ ในสายตาของชาวต่างประเทศ
- อาจทำให้เกิดข้อขัดแย้งทางการเมืองหรือความไม่สงบระหว่างประเทศ
- ผู้ที่ไม่ประสงค์ดีต่อชาติอาจใช้ยาเสพติดเป็นเครื่องมือในการบ่อนทำลายความมั่นคง
- ประเทศชาติพัฒนาไปอย่างเชื่องช้า

๒.๔ สาเหตุการติดยาเสพติด

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ติดยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่น คือ

1) จากการถูกชักชวน การถูกชักชวนนี้อาจจะเกิดจากเพื่อนสนิทที่กำลังติดยาอยู่และอยากจะให้เพื่อนลองบ้าง ปัญหานี้มักจะเกิดกับเด็กที่มีปัญหาทางครอบครัวขาดความอบอุ่น ใจแตก เอาเพื่อนเป็นที่พึ่ง นอกจากนี้ผู้ที่อยู่ในแหล่งที่มีการซื้อขายยาเสพติด ก็อาจจะได้รับการชักจูงให้เห็นถึง คุณภาพของยาเสพติดที่ดี

ต่าง ๆ นานา เช่น อาจจะบอกว่า เมื่อเสพแล้วจะทำให้ปลอดโปร่ง เหมาะแก่การเรียนการทำงาน การชักจูงดังกล่าว อาจจะเกิดขึ้นในขณะที่ผู้ถูกชักจูงกำลังมึนเมาสุรา เทียวเตร่กัน จึงทำให้เกิดการติดยาได้

๒) จากการอยากทดลอง อยากรู้ อยากเห็น อยากจะรู้สึก อยากสัมผัส โดยคิดว่าคงจะไม่ติดง่าย ๆ แต่เมื่อทดลองเสพเข้าไปแล้วมักจะติด เช่น เฮโรอีน จะติดง่ายมาก แม้เสพเพียงครั้งหรือสองครั้งก็จะติดแล้ว

๓) จากการถูกหลอกลวง ยาเสพติดมีรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ผู้ถูกหลอกลวงไม่ทราบว่สิ่งที่ตนได้เสพเข้าไปนั้น เป็นยาเสพติดให้โทษร้ายแรง คิดว่าเป็นยาธรรมดาไม่มีพิษร้ายแรงอะไรตามที่ผู้หลอกลวงแนะนำ ผลสุดท้าย กลายเป็นผู้ติดยาเสพติดไป

๔) เหตุทางกาย ความเจ็บป่วยทางกาย เช่น ต้องถูกผ่าตัดหรือเป็นโรคปวดศีรษะ เป็นไข้ เป็นโรคประสาทได้รับความทรมานทางกายมากผู้ป่วยต้องการบรรเทา พยายามช่วยตัวเองมานานแต่ก็ไม่หาย จึงหันเข้าหา ยาเสพติดจนติดยาในที่สุด

๕) จากความคึกคะนอง บุคคลประเภทนี้คิดว่าตัวเองเป็นคนเก่งอยากลองซึ่งรู้แ่ใจว่ายาเสพติดให้โทษเป็นสิ่งไม่ดีแต่ด้วยความที่คึกคะนองเป็นวัยรุ่นไม่เกรงกลัวอะไร ต้องการแสดงความเด่นดัง อดทนเพื่อนว่าข้านี้คือพระเอก ขาดความยั้งคิดจึงเสพยาเสพติด และติดยาในที่สุด

๖) จากสิ่งแวดล้อม เช่น สถานที่อยู่อาศัยแออัด เป็นแหล่งสลัม หรือเป็นแหล่งที่มีการเสพยา และค้ายาเสพติด ภาวะทางเศรษฐกิจบีบคั้นจิตใจ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือจิตใจผลักดันให้ผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าว บางคนหันมาพึ่งยาเสพติดโดยคิดว่าจะช่วยให้ตนเองหลุดพ้นจากสภาพต่าง ๆ ที่คับข้องใจเหล่านั้นได้

๓. การป้องกันยาเสพติด

แนวทางการป้องกันยาเสพติด

- การป้องกันตนเอง
- การป้องกันครอบครัว
- การป้องกันชุมชนและสังคม
- การป้องกันประเทศ

๔. หน่วยงานที่ให้คำปรึกษา

สายด่วนปัญหา ยาเสพติด

- สายด่วนกรมการแพทย์ โทร ๑๑๖๕

สายด่วนปรึกษาปัญหาเด็กและเยาวชน

- สายด่วนปรึกษาเด็ก โทร ๑๓๘๗
- สายด่วนวัยรุ่น โทร ๐๒ - ๒๗๕๖๙๙๓ - ๔ , ๐๒ - ๒๗๖๕๑๔๑ - ๕
- สายด่วนศูนย์ประชาบดี โทร ๑๓๐๐
- สายด่วนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โทร ๑๕๐๗
- ศูนย์ช่วยเหลือด่วน ๒๔ ชั่วโมง กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โทร ๑๕๐๗
- ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและครอบครัว กระทรวงศึกษาธิการ โทร ๑๕๗๙
- สายด่วนเติมพลังใจให้กัน (สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร) โทร ๐๒ - ๖๔๔๓๓๔๔

๕. สถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

สถานบำบัดผู้ติดยาเสพติด

- สถาบันธัญญารักษ์	โทรศัพท์ ๐ ๒๕๓๑ ๐๐๘๐ - ๔
- ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดขอนแก่น	โทรศัพท์ ๐ ๔๓๔๕ ๓๙๐๒
- ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดอุดรธานี	โทรศัพท์ ๐ ๔๒๒๙ ๕๗๕๘
- ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่	โทรศัพท์ ๐ ๕๓๒๙ ๗๙๗๖ - ๗
- ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดแม่ฮ่องสอน	โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๓๐๕๑ - ๕
- ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา	โทรศัพท์ ๐ ๗๔๔๖ ๗๔๕๓
- ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดปัตตานี	โทรศัพท์ ๐๗๓๔๖ ๐๓๕๑ - ๕
- โรงพยาบาลราชวิถี	โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๖ ๐๐๕๒ ต่อ ๔๓๐๒
- โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	โทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๔ ๗๖๐๐๒๘ ต่อ ๙๓๑๘๙
- โรงพยาบาลของรัฐทั่วประเทศ	

ตัวอย่างแบบประเมิน
แบบประเมินผลงานของกลุ่ม
กลุ่มที่

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์				
๒	ผลงานเสร็จทันเวลา				
๓	ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
๔	เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					
รวมทั้งสิ้น (ดีมาก + ดี + พอใช้ + ปรับปรุง)					

ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์ตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๒๔ - ๓๐	ดีมาก
๑๗ - ๒๓	ดี
๑๐ - ๑๖	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐ - ๑๖	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลงานกลุ่ม

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ/คะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกข้อ/ทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่/เกือบทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางข้อ/บางประเด็นสมบูรณ์	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
๒. ผลงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา	เสร็จก่อนเวลา	เสร็จตามเวลาที่กำหนด	เสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ไม่เสร็จ
๓. ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่แต่ยังไม่เป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการแต่ยังไม่มีแนวคิดแปลกใหม่	ผลงานมีข้อบกพร่องและไม่มีแนวคิดแปลกใหม่
๔. เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนทุกประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
๕. วิธีการนำเสนอผลงานกลุ่ม	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนคล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนแต่ไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจพูดเสียงเบาออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว

บทเรียนที่ ๓

เวลา ๑๒๐ นาที

ชื่อวิชา ลูกเสือกับการสร้างอุดมการณ์ด้านภัยยาเสพติด

ขอบข่ายรายวิชา

๑. ความหมายของการสร้างอุดมการณ์ด้านภัยยาเสพติด
๒. การปลูกจิตสำนึกในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถสร้างอุดมการณ์ในการต้านภัยยาเสพติดให้เกิดขึ้นกับลูกเสือ

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ

๑. บอกความหมายของการสร้างอุดมการณ์ด้านภัยยาเสพติดได้
๒. อธิบายวิธีการในการปลูกจิตสำนึกในการต้านภัยยาเสพติดได้
๓. จัดกิจกรรมรวมพลังกลุ่มต้านภัยยาเสพติดได้

วิธีสอน/กิจกรรม

๑. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสร้างบรรยากาศให้สอดคล้องกับกิจกรรม และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม ๑๐ นาที
๒. ดำเนินการจัดกิจกรรม/พิธีการ ประยุกต์จากพิธีบายศรีสู่ขวัญ หรือประเพณีนิยมอื่นตามท้องถิ่น ๖๐ นาที
๓. ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มตามความหมายของอุดมการณ์ (ตามใบความรู้) ๓๐ นาที
๔. สรุปกิจกรรมโดยใช้เพลงลูกเสือไทยป้องกันภัยยาเสพติด ๒๐ นาที

สื่อการสอน

๑. เทียนไข
๒. บทขับเสภา/บทกลอน/บทเพลง
๓. เครื่องดนตรี
๔. ด้ายขาว/เชือกป่าน สำหรับผูกข้อมือ
๕. อุปกรณ์อื่นๆ ที่เหมาะสมตามประเพณีนิยม

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดผล : สังเกต สอบถาม ซักถาม
๒. เครื่องมือวัดผล : แบบประเมินผลงานกลุ่ม
๓. เกณฑ์การประเมินผล : มีผลการประเมิน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง / แหล่งข้อมูล

๑. พิธีรับน้องศูนย์การอบรมบ้านนพคุณ
๒. โครงการโรงเรียนพิทักษ์สร้างชีวิต

๓. สุวัฒน์ชัย ทิพย์จันทร์. **คู่มือพิธีจุดเทียนแห่งปัญญา**. กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรบุคคล, ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ ๔ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. ๒๕๕๑.

เนื้อหาวิชา

๑. อุดมการณ์

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง อุดมการณ์

ความหมายของคำว่าอุดมการณ์ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

๑. อุดมการณ์ คือ ระบบความเชื่อที่มีแบบแผน ซึ่งก่อให้เกิดการจูงใจให้กลุ่มชนในสังคมยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิตในสังคม เพื่อให้บรรลุถึงความเป็นอยู่ ที่ดี (http://www.scloei.com/home/index.php?option=com_content&task=view&id=๒๗&Itemid=๓๖)

๒. อุดมการณ์ คือ ความคิด ความใฝ่ฝัน ความมุ่งมั่น ประารถนาในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่เป็น รูปธรรมหรือนามธรรม เมื่อทำไปแล้วได้สิ่งนั้นแล้วก็พอใจ มีความอึดเิบเปรมปรีดีมีความสุขเพราะบรรลุผลดีตามเป้าหมายอันเป็นอุดมการณ์แล้ว (<http://www.ts-ep.com/first.html>)

๓. อุดมการณ์ หมายถึง อุดมคติอันสูงส่งที่จูงใจมนุษย์ให้พยายามบรรลุถึง (<http://www.drwathits.com/maj/Nitinart.pdf>)

๔. อุดมการณ์หมายถึง การมีทัศนคติและการมีความเชื่อ (beliefs) และศรัทธา(faith) ต่อเรื่องราวต่างๆ ต่อสถาบันต่างๆ ในสังคม ต่อกระบวนการต่างๆ ซึ่งบ่งบอกถึงการมี โลกทัศน์(Worldview) คือความคิดเห็นต่อความเป็นไปของโลก ผู้ยึดถืออุดมการณ์ย่อมมีระดับแห่งความยึดเหนี่ยว และความผูกพัน (<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=๑๒๕๑๘๓>)

ความสำคัญของอุดมการณ์ด้านภัยยาเสพติด

หัวใจสำคัญของการแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคธุรกิจเอกชน รวมทั้งภาคประชาชนในการเฝ้าระวังและแก้ปัญหายาเสพติด การสร้างอุดมการณ์ด้านภัยยาเสพติด จึงเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างความตระหนัก ปลุกจิตสำนึกและการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นพลังในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด

ตัวอย่างแบบประเมิน
แบบประเมินผลงานของกลุ่ม
กลุ่มที่

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์				
๒	ผลงานเสร็จทันเวลา				
๓	ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
๔	เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					
รวมทั้งสิ้น (ดีมาก + ดี + พอใช้ + ปรับปรุง)					

ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์ตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๒๔ - ๓๐	ดีมาก
๑๗ - ๒๓	ดี
๑๐ - ๑๖	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐ - ๑๖	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลงานกลุ่ม

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ/คะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกข้อ/ทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่/เกือบทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางข้อ/บางประเด็นสมบูรณ์	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
๒. ผลงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา	เสร็จก่อนเวลา	เสร็จตามเวลาที่กำหนด	เสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ไม่เสร็จ
๓. ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่แต่ยังไม่เป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการแต่ยังไม่มีแนวคิดแปลกใหม่	ผลงานมีข้อบกพร่องและไม่มีแนวคิดแปลกใหม่
๔. เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนทุกประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
๕. วิธีการนำเสนอผลงานกลุ่ม	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนคล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนแต่ไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจพูดเสียงเบาออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว

ชื่อวิชา ลูกเสือกับทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันภัยยาเสพติด

บทเรียนที่ ๔
เวลา ๑๘๐ นาที

ขอบข่ายรายวิชา

๑. ความหมายและองค์ประกอบของทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันภัยยาเสพติด
๒. กลวิธีในการสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันภัยยาเสพติด

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้ปลอดภัยจากยาเสพติด

วัตถุประสงค์

- เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ
๑. อธิบายความหมายและองค์ประกอบของทักษะชีวิตในการป้องกันภัยยาเสพติดได้
 ๒. บอกกลวิธีการสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันภัยยาเสพติดได้

วิธีสอน/กิจกรรม

๑. นำเข้าสู่บทเรียน	๒๐ นาที
๒. ความหมายและองค์ประกอบของทักษะชีวิตในการป้องกันภัยยาเสพติด	๓๐ นาที
๓. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติงานกลุ่มตามใบความรู้	๑๑๐ นาที
๔. ร่วมกันสรุปบทเรียน	๒๐ นาที

สื่อการสอน

๑. กระดาษทำแผนภูมิ
๒. ปากกาเคมี
๓. ภาพข่าวเกี่ยวกับยาเสพติด

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดผล : สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมและการตอบคำถาม สอบถาม ชักถาม
๒. เครื่องมือวัดผล : แบบประเมินผลงานกลุ่ม
๓. เกณฑ์การประเมินผล : มีผลการประเมิน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง / แหล่งข้อมูล

- ๑ สารปฏิรูป ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๓๗ ประจำเดือน เมษายน ๒๕๔๔ หน้า ที่ ๓๑
- ๒ แนวการพัฒนาหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๒
- ๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. เอกสารความรู้แนวทางการป้องกัน

และแก้ไขปัญหายาเสพติด. มปท.

- ๔ เว็บไซต์ www.nfe.go.th/๐๔๐๕/NFE-note/SkillLife.html
www.oncb.go.th

เนื้อหาวิชา

๑. ทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง ทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด

ทักษะชีวิต คือ ความสามารถพื้นฐานที่ทุกคนต้องใช้ในการเลือกทางดำเนินชีวิตให้มีประสิทธิภาพ
ใครบ้างที่ควรมีทักษะชีวิต

- ทุกคน
- ทุกเพศ
- ทุกวัย
- ทุกอาชีพ

ทำไมต้องมีทักษะชีวิต

ทุกคนต้องมีทักษะชีวิตเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การสร้างหรือการถ่ายทอดทักษะชีวิต ทำได้โดยวิธีใด

๑. โดยการถ่ายทอดประสบการณ์
๒. โดยการฝึกอบรมให้เกิดความชำนาญ จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

ทักษะชีวิต

๑. การประเมินสถานการณ์และระบุปัญหา
๒. การประเมินศักยภาพของตนเองในสถานการณ์เฉพาะหน้า
๓. การคิดทางเลือกและจัดลำดับทางเลือก
๔. การตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสม
๕. การสื่อสารแจ้งความคิดและการตัดสินใจ
๖. การปฏิเสธและการต่อรองเพื่อรักษาน้ำใจและประโยชน์ของตนเอง
๗. การสื่อสาร โน้มน้าวใจไปสู่ทางที่ถูกต้อง
๘. การควบคุมอารมณ์
๙. การพัฒนาและปรับเปลี่ยนอารมณ์

ทักษะชีวิตที่จำเป็น

๑. ทักษะการคิด
๒. ทักษะการแก้ปัญหา
๓. ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการคิด

๑. หาปัญหา
๒. เห็นปัญหา
๓. หาแนวทางแก้ไข
๔. หาทางเลือกให้ตนเอง

ความคิดได้มาจากไหน

๑. สังเกต
๒. การส่งเสริมประสบการณ์
๓. การเรียนรู้

๔. จดจำเกี่ยวกับชีวิตเราเอง

จินตนาการได้คาดการณ์ไว้ว่า

สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องใกล้ตัว ได้ฝึกคิดในช่วงเวลาชีวิตแต่ละวัน

ทักษะการสื่อสาร

สื่อสารด้วยมือ ท่าทาง วาจา เพื่อถ่ายทอดความคิดและความคิดและความรู้สึก การตัดสินใจเลือกทางเลือกของคนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ การย้ายข้อเสนอของตน และการสรุปเรื่องราว

หลักการปฏิเสธ

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทุกคนควรเคารพและยอมรับการปฏิเสธที่ใช้ได้ผลมักเป็นการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ถูกชวนไปทำในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ หรือเกิดผลกระทบในแง่ลบตามมา

การปฏิเสธที่ดี จะต้องปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูด และน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะปฏิเสธ

ขั้นตอนการปฏิเสธ

๑. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้เถียงด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น เช่น “ฉันกลัวคุณพ่อคุณแม่จะเป็นห่วงถ้ากลับบ้านช้า”

๒. การขอปฏิเสธ เป็นการบอกปฏิเสธให้ชัดเจนเป็นคำพูด เช่น “ขอไม่ไปนะเพื่อน”

๓. การขอความเห็นชอบ เพื่อรักษาน้ำใจของผู้ชวน และควรกล่าวขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ เช่น “เธอคงไม่ว่าอะไรใช่ไหม...”

การหาทางออกเมื่อถูกเข้าซื้อหรือสบประมาท

บางครั้งผู้ชวนพูดเข้าซื้อเพื่อชวนให้สำเร็จ ผู้ถูกชวนไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูด เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธด้วยท่าทีมั่นคง และหาทางออกโดยเลือกวิธีต่อไปนี้

๑. ปฏิเสธซ้ำโดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกไปแล้วเดินจากไปทันที เช่น “ไม่ไปดีกว่า เราขอกลับก่อนนะ” (เดินออกไปทันที)

๒. การต่อรอง โดยการชวนไปทำกิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน เช่น “เอาอย่างนี้ดีไหม เธอไปดูหนังสือที่บ้านเราก็ก่อน”

๓. การผัดผ่อน โดยการขอยืดระยะเวลาออกไปเพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ เช่น “ฉันต้องไปแล้ว ไว้วันหลังก็แล้วกันนะ” (เดินออกจากเหตุการณ์)

ทักษะการปฏิเสธ ๔ วิธี เมื่อถูกชักชวนเสพยา

๑. บอกไปตรงๆ “ไม่หรอก ขอโทษนะ” แม้วิธีปฏิเสธเช่นนี้อาจดูว่าแสนธรรมดา แต่ทว่าเป็นคำพูดที่หลายคนมักจะมองข้าม คำว่า “ไม่หรอก ขอโทษนะ” จะใช้ได้ผลทั้งเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกเพื่อนชวนอย่างเป็นมิตรหรือถูกกดดัน อย่างไรก็ตามก็ต้องตระหนักอยู่เสมอว่า คำปฏิเสธเช่นนี้อาจใช้ไม่ได้ผลเสมอไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีวิธีการปฏิเสธรูปแบบอื่นเตรียมรองรับไว้ด้วย

๒. ให้เหตุผลหรือข้ออ้าง บ่อยครั้งที่เด็กๆ มักจะลำบากใจที่จะบอกปฏิเสธเพื่อน ดังนั้นเด็กต้องรู้เท่าทันที่จะหลีกเลี่ยงการถูกกดดันจากกลุ่มหรือแก๊งที่ชักชวนให้เสพยา โดยการให้เหตุผลหรือข้ออ้างเพียงแต่ต้องระลึกเสมอว่าเหตุผลหรือข้ออ้างนี้จะต้องทำให้ผู้ชักชวนยอมแพ้ไปเองได้ เช่น ไม่มีเงิน สุขภาพไม่ดี ไม่อยากทำให้แม่เสียใจ เป็นต้น

๓. **พูดปฏิเสธซ้ำซาก** การยืนกรานตายตัวว่า “ไม่” อย่างซ้ำซากนับเป็นวิธีปฏิเสธที่ได้ผล เมื่อต้องการบอกจุดยืนของตนเอง และอาจใช้เทคนิคปฏิเสธแบบอื่นร่วมด้วยได้

๔. **เดินหนี** วิธีการนี้นับว่าเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้ได้ผลมากที่สุด ทั้งนี้จะต้องตระหนักว่า เรามีสิทธิเต็มที่ที่จะปฏิเสธสิ่งไม่ดีที่มีผู้หยิบยื่นให้

๕. **เปลี่ยนเรื่องสนทนาในบางสถานการณ์** เราอาจไม่สามารถเดินหนีหรือหลีกเลี่ยงสภาวะถูกกดดันได้ ดังนั้นให้ลองเปลี่ยนหัวข้อการสนทนาเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจของผู้ชักชวน เมื่อคุยจนเบื่อแล้วให้หาโอกาสเดินออกมาทันที

๖. **หลีกเลี่ยงสถานการณ์** สามัญสำนึกของมนุษย์จะบอกว่าสถานที่ใด เวลาใด สุ่มเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์รุนแรง หรือต้องตกอยู่ในสภาวะกดดัน ดังนั้นพยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์เหล่านี้ให้มากที่สุด เพื่อความไม่ประมาทควรแจ้งให้พ่อแม่ทราบว่า เราทำกิจกรรมใดบ้าง และไปกับใคร

๗. **ทำเป็นไม่สนใจ** หากต้องเผชิญหน้ากับผู้ชักชวนให้เสพยา พยายามอย่าคุยด้วย ให้หันไปคุยกับคนอื่นที่เหลือ เป็นการซื้อเวลาก่อนที่จะนำทักษะปฏิเสธอื่นๆ มาใช้

๘. **เลือกคบเพื่อนดี** วิธีการนี้นับได้ว่าเป็นทักษะการปฏิเสธ (การเสพยา) ที่สำคัญที่สุดการคบเพื่อนที่ดีจะทำให้เราไม่ต้องตกอยู่ในวังวนของการสุ่มเสี่ยง ถูกชักนำไปหลงเสพยา ตรงกันข้าม หากเราคบเพื่อนที่มีปัญหา ปัญหาที่จะมาถึงตัวเราไม่ช้าก็เร็ว

ตัวอย่างแบบประเมิน
แบบประเมินผลงานของกลุ่ม
กลุ่มที่

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์				
๒	ผลงานเสร็จทันเวลา				
๓	ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
๔	เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					
รวมทั้งสิ้น (ดีมาก + ดี + พอใช้ + ปรับปรุง)					

ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์ตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๒๔ - ๓๐	ดีมาก
๑๗ - ๒๓	ดี
๑๐ - ๑๖	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐ - ๑๖	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลงานกลุ่ม

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ/คะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกข้อ/ทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่/เกือบทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางข้อ/บางประเด็นสมบูรณ์	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
๒. ผลงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา	เสร็จก่อนเวลา	เสร็จตามเวลาที่กำหนด	เสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ไม่เสร็จ
๓. ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่แต่ยังไม่เป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการแต่ยังไม่มีแนวคิดแปลกใหม่	ผลงานมีข้อบกพร่องและไม่มีแนวคิดแปลกใหม่
๔. เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนทุกประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
๕. วิธีการนำเสนอผลงานกลุ่ม	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนคล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนแต่ไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจพูดเสียงเบาออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว

ชื่อวิชา ลูกเสือกับการป้องกันภัยยาเสพติด

บทเรียนที่ ๕
เวลา ๑๘๐ นาที

ขอบข่ายรายวิชา

จัดทำคำขวัญต่อต้านยาเสพติด อุทาหรณ์สอนใจ รณรงค์ด้วยเสียงเพลง ค้นคิดกิจกรรม การพึ่งพาตนเอง เพื่อนช่วยเพื่อน เกมยาเสพติด นิทรรศการยาเสพติด บทบาทสมมติ

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการป้องกันภัยยาเสพติด

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ

๑. ระบุที่มาของปัญหาที่เกิดจากภัยยาเสพติด
๒. บอกแนวทางการป้องกันตนเองจากภัยยาเสพติด
๓. นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

วิธีสอน / กิจกรรม

๑. แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่มตามฐานกิจกรรม
๒. ชี้แจงการปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน
๓. ลูกเสือหมุนเวียนปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน ๆ ละ ๑๐ นาที
๔. ปฏิบัติกิจกรรมฐานต้านภัยยาเสพติด
๕. อภิปราย และสรุป

* หมายเหตุ ตัวอย่างฐานกิจกรรมต้านภัยยาเสพติดเป็นเพียงแนวทางควรจัดให้เหมาะสมกับเวลา

สื่อการสอน

๑. ใบความรู้ที่ ๕
๒. ใบงานที่ ๕
๓. กระดาษ
๔. ปากกาเคมี

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดผล : ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
๒. เครื่องมือวัดผล : แบบประเมินผลงานกลุ่ม
๓. เกณฑ์การประเมินผล : มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง / แหล่งข้อมูล

๑. ศึกษาธิการ,กระทรวง. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. มปท
๒. เว็บไซต์ <http://www.vicktraining.com>

เนื้อหาวิชา

๑. ตัวอย่างฐานกิจกรรมต้านภัยยาเสพติด

ใบความรู้ ๕ ตัวอย่างฐานกิจกรรมด้านภัยยาเสพติด

ความสำคัญของฐานกิจกรรมด้านภัยยาเสพติด

๑. เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับลักษณะสังคมธุรกิจในปัจจุบัน ที่สอนให้ทุกคนกล้าคิด กล้าแสดงออก รู้จักการมองปัญหาในแง่มุมต่างๆ ให้รู้จักการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
๒. เป็นกิจกรรมที่ให้เรียนรู้โดยตรง ซึ่งเป็นแบบที่กระทรวงศึกษาธิการต้องการ คือยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
๓. เป็นกิจกรรมที่เกิดการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ทีมไปสู่ความสำเร็จ ให้เห็นว่าทีมของตนเองกับทีมของผู้อื่นนั้นเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
๔. เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ทำทาย เพราะใช้เกมมาประกอบการเรียนรู้ และได้สัมผัสธรรมชาติอย่างใกล้ชิดอีกทั้งได้ออกกำลังกายไปอย่างไม่รู้ตัว
๕. เป็นกิจกรรมที่ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างมาก และได้เห็นศักยภาพที่แท้จริงของสมาชิกกลุ่ม

ลักษณะของฐานกิจกรรมด้านภัยยาเสพติด

๑. เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ
๒. ให้ทุกคนมีโอกาสเป็นผู้นำผู้ตาม ผู้ช่วยเหลือ ผู้สนับสนุน และฝึกการยอมรับผู้อื่น
๓. เสริมสร้างสุขภาพ พลานามัย ให้แก่ทุกคน
๔. เน้นความสามัคคี การวางแผน การเสียสละ การสื่อสาร และการประสานงาน
๕. ให้รู้จักศักยภาพของตนเอง ผู้อื่น และของทีมงาน
๖. ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การจัดคนให้เหมาะกับงาน และให้เกิดความรักองค์กร

องค์ประกอบของฐานกิจกรรมด้านภัยยาเสพติด

๑. บริเวณพื้นที่ในการจัดกิจกรรม ควรจะเป็นธรรมชาติที่ร่มรื่น สวยงาม และควรกว้างขวางเหมาะสมกับจำนวนกลุ่มต่าง ๆ
๒. สถานที่หรือจุดที่ใช้กิจกรรมซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะมีจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มที่แบ่งเอาไว้
๓. กิจกรรมที่จัดไว้ ควรจะตอบสนองกับปัญหาหรือความต้องการขององค์กรนั้น ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และต้องสนุกสนานด้วย
๔. บุคลากรดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย

ผู้ร่วมกิจกรรม

วิทยากร

ผู้ประสานงาน

๕. การสรุปผลของกิจกรรม ซึ่งควรจะให้มีการร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ หลังจากเสร็จกิจกรรมภายนอกห้องประชุมแล้ว แต่บางครั้งมักจะละเลยกันไป เพราะผู้จัดต้องการให้ผู้เข้าร่วมสนุกสนานมากกว่าให้เกิดข้อคิดจากกิจกรรมประกอบกับมีเวลาไม่มากนัก จึงมักจะให้วิทยากรสรุปข้อคิดให้แทนการให้กลุ่มช่วยร่วมคิด

วัตถุประสงค์ของฐานกิจกรรมด้านภัยยาเสพติด

๑. ฝึกให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
๒. ฝึกการทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
๓. ให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในขณะที่เรียนรู้
๔. ฝึกการตัดสินใจร่วมกัน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

๕. ฝึกการวางแผนการสั่งงาน มอบหมายงาน
๖. ให้อุบัติการตนเองและเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งคู่แข่งอื่น ๆ
๗. ส่งเสริมสุขภาพพลานามัย และสมรรถภาพทางกาย
๘. ให้อุบัติการสื่อสาร การสื่อความกล้าพูด กล้าแสดงออก
๙. ให้อุบัติการอดทน อดกลั้น เสียสละ ความเป็นประชาธิปไตย การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๑๐. ส่งเสริมให้อุบัติการคิดอย่างสร้างสรรค์และมั่นใจในตนเอง

การจัดกิจกรรมในแต่ละฐานกิจกรรมด้านภัยยาเสพติด

๑. กิจกรรมควรเหมาะสมกับเพศ วัยของผู้ร่วมกิจกรรม
๒. กิจกรรมควรมีทั้งสนุกสนาน ได้ใช้ทักษะ ได้ใช้ความคิดสลับกันไปให้ครบถ้วน โดยเน้นให้ร่วมกัน

ปฏิบัติทุกคน

๓. กิจกรรมนั้นต้องมีเป้าหมายที่มีสาระสอดคล้องกับการแก้ปัญหาขององค์กรนั้น ๆ (ตามท้องที่การต้องการแก้ไข)

๔. วิธีการทำกิจกรรมควรมีความหลากหลายวิธีการ เพื่อให้เกิดความสนใจ ไม่น่าเบื่อ แต่ท้าทายให้ทดลองปฏิบัติ

วิธีการดำเนินกิจกรรม

๑. ควรจัดวางกิจกรรมแต่ละฐานให้ห่างกันพอสมควร แต่อย่าให้ไกลเกินไป เพราะถ้าเหนื่อยมากเกินไป จะไม่เกิดการเรียนรู้ และจะไม่สนุกสนาน (แต่ไม่ควรให้มองเห็นกันในขณะที่อยู่คนละฐาน)

๒. อาจจะให้ทุกสถานีเริ่มกิจกรรมพร้อมกัน แล้วหมุนไปพร้อมกันทุกฐาน (แต่ทุกกิจกรรมต้องใช้เวลาในการปฏิบัติเท่ากัน จะได้ไม่ต้องมีการรอเข้าฐานหรือเห็นวิธีการปฏิบัติของสถานีใหม่)

๓. อาจจะให้เข้าที่ฐานที่ ๑ เหมือนกันทุกกลุ่มแล้ววนไปหรือเคลื่อนไปจนครบทุกสถานีก็ได้ แต่กลุ่มที่ยังไม่เริ่มปฏิบัติในฐานที่ ๑ วิทยากรต้องจัดกิจกรรมให้ทำขณะที่ยังไม่ไปยังสถานีแรกให้กับทุกกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่ทำครบทุกฐานแล้ว ก็ต้องให้ทำกิจกรรมเดียวกันเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน และไม่เบื่อหน่ายที่จะต้องรอ

๔. การแบ่งกลุ่มและการวางฐานในการทำกิจกรรมต้องให้เหมาะสมกับเวลาด้วย

๕. ควรประกาศผลคะแนนให้เสร็จสิ้นหลังจากเสร็จกิจกรรมทั้งหมดแล้ว อย่าปล่อยให้เวลาให้เนิ่นนานจนไม่เกิดความสนใจหรือใส่ใจจะรู้ผลแล้ว

อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับกิจกรรม

๑. แผนที่บริเวณที่จัดกิจกรรม
๒. แบบบันทึกกิจกรรม
๓. แบบบันทึกของผู้ประจำฐาน
๔. แบบรวมคะแนนของทุกกิจกรรมทุกกลุ่ม
๕. นาฬิกาจับเวลา
๖. กระดาษและปากกา พร้อมแผ่นรองเขียน
๗. แผ่นคำสั่งแต่ละฐาน
๘. สัญลักษณ์ประจำฐาน
๙. ผ้าสีสำหรับกลุ่ม (ทีม) ต่างๆ
๑๐. เครื่องมือสื่อสารระหว่างสถานีต่างๆ
๑๑. อุปกรณ์ประจำสถานีต่างๆ

๑๒. กล้องวิดีโอ (ถ้ามี) หรือกล้องถ่ายภาพเพื่อถ่ายภาพกิจกรรม
๑๓. ยาสามัญประจำบ้านพร้อมกระเป๋ายาบาล
๑๔. ของรางวัลสำหรับทีมชนะเลิศ
๑๕. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ จอภาพ และแผ่นใสพร้อมปากกาเขียนแผ่นใส เพื่อใช้ในการชี้แจงก่อนเริ่มกิจกรรม
๑๖. เครื่องเสียงและไมโครโฟน หรือเครื่องขยายเสียงแบบเคลื่อนที่

การเตรียมตัวสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

๑. การแต่งกาย ควรจะใส่รองเท้าผ้าใบหุ้มส้น ควรจะใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว
๒. ถ้ามีโรคประจำตัวควรเตรียมยาให้พร้อม และแจ้งให้วิทยากรทราบก่อน (โดยเฉพาะผู้เพิ่งผ่านการผ่าตัดมาใหม่ๆ หรือมีครรภ์อ่อน ๆ)
๓. ไม่ควรนำของมีค่าติดตัวไปขณะประกอบกิจกรรม เพราะอาจจะเกิดการสูญหายได้
๔. ควรเตรียมร่างกายให้พร้อม เพราะต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อออกแรงและโลดโผนบ้างพอสมควร
๕. เมื่อเข้าสู่กิจกรรมให้ร่วมคิดร่วมแสดงออกอย่างเต็มที่ เต็มศักยภาพ เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

๑. แข่งเรือบก

วัตถุประสงค์

- เสริมสร้างสุขภาพความแข็งแรง
- ความอดทนในการแข่งขัน (ทำงาน) ร่วมกัน
- ความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ – ๑๐๐ คน (หรือตามความเหมาะสม) แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๘ – ๑๐ คน

อุปกรณ์ กำหนดเส้นทางเดินบนพื้นหญ้าประมาณ ๑๐๐ เมตร

สถานที่ สนามหญ้ามีบริเวณกว้างพอสมควร

ระยะเวลา ๑๐ นาที

วิธีการดำเนินการ

- ผู้นำเกมชี้แจงให้สมาชิกทุกท่านยินเรียงเป็นแถวตอนเรียงหนึ่ง เสร็จแล้วนั่งยองๆ เอามือจับสะโพกผู้ที่นั่งด้านหน้า ยกเว้นท่านแรก
- ให้เดินทางสู่จุดหมายภายใน ๕ นาที
- จะหักทุกๆ ๕ คะแนนต่อครั้ง ถ้าแถวขาดหรือหลุด
- เมื่อหมดเวลาแล้ว ผู้นำเกมให้สัญญาณและเตรียมสรุปคะแนน

หมายเหตุ การประยุกต์ให้เกมนี้อาจยากขึ้น คือ แทนที่จะให้นั่งยองตามวิธีดำเนินการในข้อ ๑ ให้เปลี่ยนวิธีการจัดแถวของแต่ละทีมคือ ให้เอาเท้าทั้งสองข้างพาดบนต้นขาของเพื่อนด้านหน้าแล้วเคลื่อนตัวโดยใช้มือทั้งสองข้างช่วยพยุงในขณะเคลื่อนย้าย สำหรับผู้ที่อยู่หัวแถวให้ใช้เท้าทั้งสองก้าวเดินในขณะนั่ง

๒. รวมพลัง

วัตถุประสงค์

- ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สามัคคี
- ความพร้อมเพรียงในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
- การไม่ถอยตัว หรือลดทิว

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ – ๑๐๐ คน (หรือตามความเหมาะสม) แบ่งเป็นกลุ่มๆละ ๘ – ๑๐ คน

อุปกรณ์ วงล้อรถยนต์ ๒ เส้น

สถานที่ ไตร่ตรองไม้ หรือสนามหญ้า

ระยะเวลา ๑๐ นาที

วิธีการดำเนินการ

- วางวงล้อรถยนต์ ๒ เส้น ไว้ห่างกันไม่น้อยกว่า ๓ ฟุต หรือ ๕๐ เซนติเมตร ไม่ควรเกินกว่า ๑ เมตร (ยิ่งวางวงล้อรถยนต์ห่าง จะยิ่งเล่นยาก)
- กำหนดให้จุดเริ่มต้น ๑ จุด ที่สมาชิกทุกท่านจะเริ่มกันห่างจากวงล้อประมาณ ๒ ฟุต
- ให้สมาชิกทุกท่านยืนบนวงล้อรถยนต์ที่วางไว้ เมื่อครบทีมแล้วร้องเพลงประจำทีม หรือชื่อทีม และคำขวัญ เสร็จแล้วให้ย้ายไปยืนบนวงล้อรถยนต์อีก ๑ เส้น ที่วางไว้ (โดยห้ามเคลื่อนย้าย)
- เมื่อย้ายไปที่วางวงล้อที่สองแล้วให้ทำเหมือนยางวงแรก เสร็จแล้วย้ายทั้งทีมมายางวงเดิมคือวงแรกอีก
- การวัดคะแนน จะถูกหักทุก ๕ คะแนน ถ้าเท้าของสมาชิกสัมผัสที่พื้นดิน เท้าหล่น ๑ ท่าน หัก ๑๐ คะแนน ทำให้เสร็จภายใน ๕ นาที
- เสร็จแล้ว ผู้นำเกมเตรียมสรุปตามวัตถุประสงค์

๓. พรหม....วิเศษ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการฝึกการวางแผนที่ดีในการทำงานร่วมกัน และฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์การวางแผนที่ดี

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ – ๑๐๐ คน (หรือตามความเหมาะสม) แบ่งเป็นกลุ่มๆละ ๘ – ๑๐ คน

อุปกรณ์ เสื่อ ๑ ผืน

สถานที่ สนามหญ้าในร่ม

ระยะเวลา ๕ นาที

วิธีดำเนินการ

- สมาชิกอยู่นอกเสื่อ ๑ คน ที่เหลืออยู่ในเสื่อ
- ให้สมาชิกในกลุ่มวางแผนเคลื่อนย้ายเสื่อให้ได้ระยะทาง ๒ เมตร (ใช้เวลาน้อยที่สุด) โดยสมาชิกที่อยู่ภายในเสื่อจะออกนอกเสื่อไม่ได้

๔. เกลียวเชือกสัมพันธ์

วัตถุประสงค์

- เสริมสร้างพลังแห่งความสามัคคีสามัคคี
- การรวมพลังกันทำงานและความร่วมมือ
- การวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกัน
- เสริมสร้างภาวะผู้นำ – ภาวะผู้ตาม

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ – ๑๐๐ คน (หรือตามความเหมาะสม) แบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ ๘ – ๑๐ คน

อุปกรณ์ เส้นเชือกสำหรับคล้องมือนี้อยาวประมาณ ๑ เมตร ๕ – ๖ เส้น

สถานที่ ในห้องอบรม หรือสนามหญ้าที่มีร่มไม้

ระยะเวลา ๕ นาที

วิธีดำเนินการ

- เกมนี้สอนทีมให้แก้ปัญหาร่วมกัน แต่ต้องฟังกติกาให้เข้าใจ ชัดเจนดีเสียก่อน
- ผู้นำเกมหรือกิจกรรมแจ้งขั้นตอนของกิจกรรมตามลำดับ ดังนี้
 - ก. ให้ทุกท่านหันหน้าเข้ามาเป็นวงกลม
 - ข. คล้องเชือกให้มือซ้ายไว้กับมือของเพื่อนข้าง ๆ ตัวเรา
 - ค. ส่วนมือขวาให้คล้องเชือกกับเพื่อนที่อยู่ตรงข้าม
 - ง. ทุกคนจะได้คล้องมือเพื่อน ๒ คน คนละข้าง (อย่าไปจับกับผู้อื่น) เราจะเห็นว่ามือของเพื่อนเราในกลุ่มคล้องกัน เสร็จแล้วฟังคำสั่ง (ปัญหา) ของวิทยากร
- คำสั่งของวิทยากรหรือผู้นำกิจกรรม คือ “ให้ทุกท่านทำอย่างไรก็ได้โดยไม่ให้เชือกหลุดจากแขนทั้งสองข้างแล้วแปรรูปของกลุ่มให้เป็นวงกลมเหมือนที่หันหน้ามาเป็นวงกลมครั้งแรก”
- ผู้นำเกม/ กิจกรรม สังเกตการณ์แก้ไขปัญหาลงบันทึกคะแนนแต่ละทีมภายในเวลา ๕ นาที
- เตรียมข้อมูลสรุปผลของกิจกรรม

๕. ห่วงเสนาหา

วัตถุประสงค์

- การรู้จักช่วยเหลือกัน
- การรู้จักวางแผนกำลังคน
- การแบ่งงานกันทำ

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ – ๑๐๐ คน (หรือตามความเหมาะสม) แบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ ๘ – ๑๐ คน

อุปกรณ์

- ห่วงยาง ๕ วง
- ขวดแก้วขนาดใหญ่ ๒ ใบ ใส่ทรายให้เต็มขวด

สถานที่ ในห้องฝึกอบรม

ระยะเวลา ๕ – ๑๐ นาที

วิธีการดำเนินการ

- เมื่อผู้นำกิจกรรมแบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มแล้วแจ้งให้แต่ละทีมทราบว่า ต่อไปจะเป็นกิจกรรมห่วงกับขวด
- พาโชค

- กำหนดจุดเริ่มต้นที่ปลายเท้าสัมผัสพื้นกับระยะห่างที่วางขวด คือ ใบแรกห่าง ๒.๕๐ เมตร ขวดใบที่สองระยะห่าง ๓ เมตร
- เพื่อความมั่นคงและป้องกันการล้มของขวด ให้หาที่วางขวดนำมาช่วยได้
- แจ้งสมาชิกในทีมทุกท่านผลัดกันโยนห่วงใส่ขวด โดยผู้โยนห่วงวางปลายเท้า จะต้องจรดอยู่ที่จุดเริ่มต้น โดยตัวผู้โยนห้ามใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายสัมผัสพื้น (จากเส้นเริ่มต้นถึงขวดที่ตั้งไว้)
- สมาชิกในทีมสามารถช่วยอย่างไรก็ได้ เช่น จับเพื่อนโน้มตัวให้ใกล้ ๆ ขวด
- ให้คะแนนขวดใบที่ระยะห่างมากกว่าใบที่ใกล้กว่า
- ผู้นำกิจกรรมสรุปตามวัตถุประสงค์

๖. หย่อนระเบิด

วัตถุประสงค์

- ให้ผู้ร่วมกิจกรรมเห็นความสำคัญในเป้าหมายของงาน
- เห็นข้อจำกัดในการสื่อสาร
- เสริมสร้างประสิทธิภาพในการสื่อสาร
- ตระหนักในความสำคัญของการประสานงาน

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มหรือทีมละ ๖ คน หรือ ๙ คน อาจจะมีได้หลาย ๆ ทีม

อุปกรณ์

- กระป๋องใบใหญ่ ๑ ใบ และใบเล็ก ๑ ใบ เจาะรูสำหรับร้อยเชือก ๕ – ๘ เส้น
- เชือกยาว ๕ หรือ ๘ เส้น ยาวเท่ากันประมาณ ๕ เมตร
- ผ้าปิดตา ๕ หรือ ๘ ผืน

สถานที่ ในห้องฝึกอบรม หรือใต้ต้นไม้

ระยะเวลา ๑๐ – ๒๐ นาที

วิธีการดำเนินการ

- จัดทีมแต่ละทีม ๆ ละ ๕ คน ยืนเป็นมุม ๕ มุม หรือ ๕ เหลี่ยม ถ้ามี ๘ คน ก็ยืน ๘ เหลี่ยม วางกระป๋องใบใหญ่ไว้ตรงกลาง
- อีก ๑ คน ของแต่ละทีมงานคอยทำหน้าที่สั่งการให้คนในทีมทั้ง ๕ คน หรือ ๘ คน คอยดึงหรือผ่อนเชือกทั้ง ๕ หรือ ๘ เส้น เพื่อให้กระป๋องใบเล็กหย่อนลงในกระป๋องใบใหญ่
- ก่อนการเริ่มต้นเล่นเกม ผู้เล่นที่รับคำสั่งจะถูกผูกผ้าปิดตาหรือจับหมุ่น ๓ – ๔ รอบก่อน แล้วจับปลายเชือกอีกด้านหรือผูกที่เอวก็ได้
- ผู้นำเกมย้ายกระป๋องใบใหญ่ให้ห่างจากใบเล็กตกอยู่ในกระป๋องใบใหญ่ ๓ ครั้ง โดยหันหน้าเข้า ๑ ครั้ง และหันหลังหย่อนกระป๋อง ๒ ครั้ง
- เกมนี้อาจใช้เวลาจนถึง ๓๐ นาที หากผู้นำหรือตัวแทนกลุ่มขาดทักษะในการสื่อสาร ประสานงานหรือสั่งงาน

หมายเหตุ การประยุกต์หรือดัดแปลงเกมนี้อาจจะใช้ขวดแก้วกลม แทนกระป๋องใบเล็กและกล่องใส่ขวดแก้ว แทนกระป๋องใบใหญ่ก็ได้ อาจจะต้องซื้อเกมเป็นหย่อนระเบิด หรือแยมลงรู้ก็ได้

๗. โยนไข่...โยนใจ

วัตถุประสงค์

- เสริมสร้างทักษะการรับงาน – ส่งงาน และมอบหมายงาน
- สร้างสภาวะและทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตาม
- การร่วมมือช่วยเหลือกันทำงานให้สำเร็จ
- มีเทคนิคการสื่อสารประสานงานที่ดี

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ – ๑๐๐ คน (หรือตามความเหมาะสม) แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๘ – ๑๐ คน
อุปกรณ์

- ไข่ไก่ต้มละ ๑๒ ฟอง
- กระบะสำหรับใส่หรือวางไข่ไก่ ๑ อัน หรือจาน

สถานที่ ไตร่ตรองไม้ใหญ่ หรือสถานที่โล่งแจ้งที่แดดไม่ร้อน

ระยะเวลา ๑๐ นาที

วิธีการดำเนินการ

- ผู้นำกิจกรรมกำหนดจุดยืนที่มีระยะห่างไม่ต่ำกว่า ๖ เมตร วางภาชนะหรือจานใส่ไข่ไก่ไว้ครึ่งละ ๑๐ – ๑๒ ฟอง ที่จุดเริ่มต้น
- กำหนดให้ทีมงานส่งไข่กลับคืนมาที่ผู้นำทีม ๑ ท่าน ให้ผู้นำทีมโยนไข่ในระยะห่างที่กำหนดให้ โดยโยนหรือส่งให้ทีมงานท่านละ ๑ ฟอง จนครบทุกท่าน
- เสร็จแล้วให้ทีมงานส่งไข่กลับคืนมาที่ผู้นำทีม ท่านละ ๑ ฟอง เช่นเดิม
- การคิดหักคะแนนจะถูกหักคะแนนถ้าเกิดกรณี คือ ไข่แตกและ/ หรือผู้รับเดินออกมาจับนอกเส้นหรือจุดที่กำหนด
- วิธีการนี้ห้ามทดลอง และใช้เวลาทั้งทีม ๕ นาที เมื่อพร้อมแล้วเริ่ม
- ผู้นำเกมให้คะแนนและเตรียมสรุปกิจกรรม

๘. กระโดดเชือกห่ม

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้มีทักษะในการเคลื่อนไหวร่างกาย ให้สัมพันธ์กับอุปกรณ์
- เพื่อสร้างความสามัคคี ความอดทน เสียสละ และมีน้ำใจนักกีฬา

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ – ๑๐๐ คน (หรือตามความเหมาะสม) แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๘ – ๑๐ คน

วิธีดำเนินการ

- แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ๒ คน สำหรับเหวี่ยงเชือกให้หมุน
- สมาชิกที่เหลือวิ่งเข้าไปกระโดดเชือกทีละคน จนครบทุกคน

อุปกรณ์ เชือกยาว

เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

- ผู้เล่นวิ่งเข้าไปกระโดดเชือกได้ครบทุกคน (๑๐๐ %)	ได้	๑๐	คะแนน
- ผู้เล่นวิ่งเข้าไปกระโดดเชือกได้ ๘๐ % ขึ้นไป	ได้	๙	คะแนน
- ผู้เล่นวิ่งเข้าไปกระโดดเชือกได้ ๗๐ % ขึ้นไป	ได้	๘	คะแนน
- ผู้เล่นวิ่งเข้าไปกระโดดเชือกได้ต่ำกว่า ๗๐ %	ได้	๗	คะแนน

๙. น้ำขึ้นให้รีบตัก

วัตถุประสงค์

- ความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ
- การเสียสละต่อส่วนรวม

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ – ๑๐๐ คน (หรือตามความเหมาะสม) แบ่งเป็นกลุ่มๆละ ๘ – ๒๐ คน

อุปกรณ์

- ถังน้ำ ๑ ใบ
- แก้วน้ำเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๑๐ – ๒๐ คน

สถานที่ ไกล่สระน้ำ / บ่อน้ำ / ใต้ร่มไม้

ระยะเวลา ๑๐ นาที

วิธีดำเนินการ

- ถังน้ำเจาะรูรอบ ๆ ถัง ๑ ใบ พร้อมทั้งตักน้ำเจาะรู ๓ – ๕ ใบ วางไว้ใกล้กับสระน้ำห่างกับผู้เล่น ๕ – ๑๐ เมตร (ดูความเหมาะสม)
- กำหนดจุดเริ่ม ๑ จุด
- ให้สมาชิกกลุ่มซึ่งตักน้ำมาใส่ถังให้ได้มากที่สุด ในเวลาที่กำหนดให้ได้มากที่สุด
- การให้คะแนนดูจากปริมาณน้ำในถัง เสร็จแล้ว ผู้นำกิจกรรมสรุปตามวัตถุประสงค์

๑๐. พรายกระชิบ

วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกฝนการเรียนรู้จากการถ่ายทอดในการสื่อสารของความเป็นภาวะผู้นำ ไปสู่สมาชิกในทีมให้ตรงเป้าหมายของการสื่อสาร

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ – ๑๐๐ คน (หรือตามความเหมาะสม) แบ่งเป็นกลุ่มๆละ ๘ – ๒๐ คน

อุปกรณ์ใบคำสั่ง

สถานที่ สนามกลางแจ้ง

ระยะเวลา ๑๐ นาที

วิธีดำเนินการ

- ลูกเสือแต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึก ภายในหมู่ห่างกัน ๑ เมตร ระหว่างหมู่ห่างกัน ๕ เมตร
- เริ่มเล่นหัวหน้ากลุ่มอ่านใบคำสั่งแล้วไปกระชิบสมาชิกคนที่ ๑ แล้วคนที่ ๑ กระชิบต่อไปยังคนที่ ๒ ทำอย่างเดียวกันจนถึงคนสุดท้าย
- ให้คนสุดท้ายเขียนข้อความที่ได้ฟังลงในกระดาษ เขียนข้อความแล้วนำมาที่ผู้กำกับลูกเสือตามลำดับก่อนหลัง
- ผู้กำกับลูกเสืออ่านข้อความทีละกลุ่ม
- การให้คะแนนดูจากข้อความที่ได้ว่ามีความถูกต้องครบถ้วนและสมบูรณ์มากที่สุด
- ผู้กำกับลูกเสือสรุปกิจกรรม

ใบงานที่ ๕

ฐานที่ ๑ การจัดทำคำขวัญต่อต้านยาเสพติด

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านจัดทำโปสเตอร์คำขวัญเกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติด และนำไปติดไว้ที่ห้องเรียน

ใบงานที่ ๕
ฐานที่ ๒ อุทาหรณ์สอนใจ

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านเขียน/เล่า ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับภัยยาเสพติดเพื่อเป็นอุทาหรณ์สอนใจ

ใบงานที่ ๕
ฐานที่ ๓ รณรงค์ด้วยเสียงเพลง

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านแต่งเพลงเกี่ยวกับยาเสพติด (ระบุทำนอง)

ใบงานที่ ๕
ฐานที่ ๔ คำนึงกิจกรรม

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านคิดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ต้านภัยยาเสพติด

ใบงานที่ ๕
ฐานที่ ๕ การพึ่งพาตนเอง

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านคิดหาแนวทางการปฏิเสธ เมื่อได้รับการชักชวนจากเพื่อนให้ทดลองเสพยาเสพติด

ใบงานที่ ๕
ฐานที่ ๖ เพื่อนช่วยเพื่อน

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านคิดหาแนวทางในการช่วยเหลือเพื่อนที่เสพยาเสพติด

ใบงานที่ ๕
ฐานที่ ๗ เกมยาเสพติด

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านคิดเกมที่เกี่ยวกับการต้านภัยยาเสพติด พร้อมทั้งสาธิตวิธีการเล่น และสรุปข้อคิดที่ได้จากการเล่นเกม

ใบงานที่ ๕
ฐานที่ ๘ นิทรรศการยาเสพติด

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านสรุปความรู้ที่ได้รับจากนิทรรศการยาเสพติด

ใบงานที่ ๕
ฐานที่ ๙ บทบาทสมมติ

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านคิดสถานการณ์และแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติด

ตัวอย่างแบบประเมิน
แบบประเมินผลงานของกลุ่ม
กลุ่มที่

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์				
๒	ผลงานเสร็จทันเวลา				
๓	ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
๔	เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					
รวมทั้งสิ้น (ดีมาก + ดี + พอใช้ + ปรับปรุง)					

ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์ตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๒๔ - ๓๐	ดีมาก
๑๗ - ๒๓	ดี
๑๐ - ๑๖	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐ - ๑๖	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลงานกลุ่ม

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ/คะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกข้อ/ทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่/เกือบทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางข้อ/บางประเด็นสมบูรณ์	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
๒. ผลงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา	เสร็จก่อนเวลา	เสร็จตามเวลาที่กำหนด	เสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ไม่เสร็จ
๓. ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่แต่ยังไม่เป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการแต่ยังไม่มีแนวคิดแปลกใหม่	ผลงานมีข้อบกพร่องและไม่มีแนวคิดแปลกใหม่
๔. เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนทุกประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
๕. วิธีการนำเสนอผลงานกลุ่ม	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนคล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนแต่ไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจพูดเสียงเบาออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว

บทเรียนที่ ๖

ชื่อวิชา ลูกเสือกับการดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

เวลา ๖๐ นาที

ขอบข่ายรายวิชา

๑. การดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๒. การให้คำแนะนำ ปรีกษา และแนวทางในการช่วยเหลือฟื้นฟู การสร้างแรงจูงใจ และความเข้มแข็งให้กับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถให้คำแนะนำ ปรีกษา และมีแนวทางในการช่วยเหลือฟื้นฟู สร้างแรงจูงใจและความเข้มแข็งให้กับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้

วัตถุประสงค์

- เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ
๑. เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
 ๒. ให้คำแนะนำ ปรีกษา และแนวทางในการช่วยเหลือฟื้นฟู การสร้างแรงจูงใจ และความเข้มแข็งให้กับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้
 ๓. ดูแลให้ความช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้

วิธีสอน / กิจกรรม

๑. นำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้ภาพ วิดีทัศน์	๕ นาที
๒. บรรยายเกี่ยวกับการดูแลรักษา และฟื้นฟู	๕ นาที
๓. แบ่งกลุ่มวิเคราะห์แนวทางในการช่วยเหลือฟื้นฟู	๒๐ นาที
๔. นำเสนอผลการประชุมกลุ่ม ๘ กลุ่มๆ ละ ๓ นาที	๒๔ นาที
๕. อภิปราย สรุปผลร่วมกัน	๖ นาที

สื่อการสอน

๑. รูปภาพ ภาพแผ่นพลิก แผนภูมิ
๒. โสตทัศนูปกรณ์
๓. ใบความรู้ที่ ๖
๔. ใบงานที่ ๖
๕. กระดาษชาร์ต
๖. ปากกาเคมี

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดผล : สังเกต สอบถาม ชักถาม
๒. เครื่องมือวัดผล : แบบประเมินผลงานกลุ่ม
๓. เกณฑ์การประเมินผล : มีผลการประเมิน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง / แหล่งข้อมูล

๑. การเคหะแห่งชาติ. (2544). **เรียนรู้เรื่องยาเสพติด ชีวิตปลอดภัย**. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
๒. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

๓. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

๔. พ.ร.บ. ยาเสพติด

๕. ป.ป.ส.,สำนักงาน. ความรู้ แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. มปท.

๖. ป.ป.ส.,สำนักงาน. ความรู้ แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. มปท.

๗. เว็บไซต์

- www.oncb.go.th

- www.aspacngo.org

- <http://nctc.oncb.go.th>

๘. ศึกษาธิการ,กระทรวง. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อ
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
๒๕๕๓

๙. ศึกษาธิการ,กระทรวง. คู่มือ การจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์
เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. มปท.

เนื้อหาวิชา

๑. ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติด

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง การดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถ้าสมาชิกในครอบครัวคนใดคนหนึ่งติดยาเสพติด จะแก้ไขอย่างไร

สมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ จะต้องให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และร่วมมือแก้ไขปัญหาดังกรณีต่อไปนี้

๑. กรณีสมาชิกที่เป็นลูกติดยาเสพติด พ่อแม่ควรทำอย่างไร

- ทำจิตใจให้สงบ ไม่ว่าความ ดุด่าหรือลงโทษ ต้องทำใจยอมรับความจริง เห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่เพิ่มมากขึ้น และหาทางแก้ไขปัญหาดำเนินต่อไป
- ชี้แจงให้ลูกเข้าใจถึงอันตรายของยาเสพติดและไม่ควรห้ามลูกในการคบหาเพื่อนที่ติดยาเสพติดทันที เพราะอาจทำให้เพื่อนเอาชนะด้วยการยุยงลูกของเรามากขึ้น ควรให้โอกาสลูกตัดสินใจด้วยตนเอง
- พ่อแม่ควรให้ลูกมีส่วนร่วมในกิจกรรมในบ้าน และร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนโดยพ่อแม่ควรเข้าไปมีความสัมพันธ์อันดีกับทางโรงเรียนด้วย เพื่อทราบความเป็นไปของลูกในขณะที่อยู่ที่โรงเรียน
- เมื่อลูกติดยาเสพติด พ่อแม่ควรแนะนำให้เข้ารับการบำบัดรักษาและต้องทำความเข้าใจกับลูกให้สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาด้วยตนเองโดยพ่อแม่คอยเป็นกำลังใจให้ลูกให้รู้สึกปลอดภัยและอบอุ่น
- ในกรณีที่ลูกต้องเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายกับทางโรงพยาบาล ตามระยะเวลาที่แพทย์กำหนด พ่อแม่และสมาชิกคนอื่น ๆ ในบ้านจะต้องเตรียมความพร้อมในการที่จะรับเขากลับเข้าบ้านด้วยความรู้สึกอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่อย่างดีจากทุกคน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกที่ไม่โดดเดี่ยว
- เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมบางอย่าง เช่น ให้เขาห่างจากสถานที่หรือคนที่ชักนำไปสู่ยาเสพติด เช่น ถ้าเป็นไปได้ การเปลี่ยนโรงเรียนก็เป็นการป้องกันไม่让他ไปติดซ้ำได้วิธีหนึ่ง หรือเปลี่ยนที่อยู่อาศัย เป็นต้น

๒. ถ้าสมาชิกที่เป็นพ่อหรือแม่ติดยาเสพติด หรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดด้วยวิธีใด ๆ ก็ตาม ลูก ๆ และสมาชิกในบ้านควรจะทำอย่างไร

- ไม่ควรบอกกล่าวด้วยตนเอง เพราะจะเกิดการทะเลาะเบาะแว้งขึ้นในครอบครัว
- นำปัญหานี้ไปปรึกษาและขอความช่วยเหลือจากญาติผู้ใหญ่หรือผู้ที่ตนนับถือ เช่น ครู พระ กำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อหาทางช่วยเหลือ
- ถ้าไม่สามารถกระทำได้ในข้อแรก ให้นำปัญหาไปขอความช่วยเหลือจากแพทย์ หรือนักสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานที่ให้บริการด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
ศูนย์บริการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร
โรงพยาบาลตำรวจ
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
โรงพยาบาลธัญญารักษ์

โรงพยาบาลประจำจังหวัดต่าง ๆ ทุกจังหวัด

- นำเอกสารเผยแพร่ เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ ฯลฯ ที่หน่วยงานต่าง ๆ นำไปเผยแพร่ให้นำไปติดที่บ้านเพื่อให้โอกาสได้อ่าน ได้รู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด การป้องกันและบำบัดรักษาโทษที่จะได้รับตามกฎหมาย เป็นต้น

ไม่ว่าจะเกิดปัญหาในกรณีใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด สิ่งหนึ่งที่สมาชิกในครอบครัวจะช่วยเหลือกันได้ก็คือ การสร้างความเข้าใจกับทุกคนภายในครอบครัวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมมือกันแก้ไข ปัญหา ให้ความรัก ความอบอุ่น และเพิ่มความเอาใจใส่ดูแลแก่สมาชิกที่กำลังประสบกับปัญหาให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีกิจกรรมหรืองานอดิเรกที่แต่ละคนสนใจในเวลาว่างให้เต็มที่

ความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัวคือ พลังสำคัญในการป้องกันปัญหา ยาเสพติด

การดูแลช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้น จะต้องให้การดูแลรักษา ช่วยเหลือ สร้างแรงใจ ความเข้มแข็งทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยจะใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ แต่การรักษา นั้นไม่จำเป็นต้องเริ่มจากการดูแลรักษาทางร่างกายก่อน แล้วจึงให้การดูแลรักษาทางด้านจิตใจ เนื่องจากยาเสพติดบางประเภท ไม่ก่อให้เกิดอาการถอนพิษยาอย่างรุนแรง จนทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถทนทานได้ ผู้ป่วยจะสามารถเข้ารับการรักษาดูแล ช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านจิตใจได้ทันที การติดยาเสพติดถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเลิกยาเสพติด เป็นธรรมชาติของผู้ติดยาเสพติดทุกคนที่อาจจะวนกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำได้ การติดตามผลหลังการดูแลรักษาและฟื้นฟู จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยประคับประคองผู้ป่วยที่ผ่านการดูแลรักษา มีความเข้มแข็ง และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขได้

ใบงานที่ ๒

เรื่อง การดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้กลุ่มของท่านช่วยกันระดมความคิดและวิเคราะห์แนวทางในการดูแลเยียวยาช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด แล้วนำเสนอผลการประชุมกลุ่ม

ตัวอย่างแบบประเมิน
แบบประเมินผลงานของกลุ่ม

กลุ่มที่

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์				
๒	ผลงานเสร็จทันเวลา				
๓	ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
๔	เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					
รวมทั้งสิ้น (ดีมาก + ดี + พอใช้ + ปรับปรุง)					

ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์ตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๒๔ - ๓๐	ดีมาก
๑๗ - ๒๓	ดี
๑๐ - ๑๖	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐ - ๑๖	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลงานกลุ่ม

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ/คะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ผลงานเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกข้อ/ทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่/เกือบทุกประเด็นสมบูรณ์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางข้อ/บางประเด็นสมบูรณ์	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
๒. ผลงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา	เสร็จก่อนเวลา	เสร็จตามเวลาที่กำหนด	เสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ไม่เสร็จ
๓. ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการและมีแนวคิดแปลกใหม่แต่ยังไม่เป็นระบบ	ผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการแต่ยังไม่มีแนวคิดแปลกใหม่	ผลงานมีข้อบกพร่องและไม่มีแนวคิดแปลกใหม่
๔. เนื้อหาสาระของผลงานมีความสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนทุกประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานครบถ้วนเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
๕. วิธีการนำเสนอผลงานกลุ่ม	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนคล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระชัดเจนแต่ไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจพูดเสียงดังออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว	มีวิธีการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจพูดเสียงเบาออกเสียงอักขระไม่ชัดเจนและไม่คล่องแคล่ว

บทเรียนที่ ๗
เวลา ๑๒๐ นาที

ชื่อวิชา ลูกเสือกับการชุมนุมรอบกองไฟ

ขอบข่ายรายวิชา

๑. ความเป็นมา
๒. ความมุ่งหมายของการชุมนุมรอบกองไฟ
๓. สถานที่ใช้ชุมนุมรอบกองไฟ
๔. การเตรียมก่อนเริ่มการชุมนุมรอบกองไฟ
๕. การจัดกองไฟ
๖. การจัดที่นั่งรอบกองไฟให้จัดเป็นรูปวงกลมหรือเกือกม้า
๗. พิธีเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ
๘. กำหนดการชุมนุมรอบกองไฟ
๙. การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าชุมนุม
๑๐. พิธีปิดการชุมนุมรอบกองไฟ

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการชุมนุมรอบกองไฟได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ

๑. บอกขั้นตอนการชุมนุมรอบกองไฟได้
๒. ปฏิบัติตามขั้นตอนการชุมนุมรอบกองไฟได้
๓. นำความรู้เกี่ยวกับหลักการต้านภัยยาเสพติด จัดแสดงในการชุมนุมรอบกองไฟได้

วิธีสอน / กิจกรรม

กิจกรรมย่อยที่ ๑ (๓๐ นาที)

๑. วิทยากรอธิบายประวัติความเป็นมา แนวทางและขั้นตอนในการชุมนุมรอบกองไฟ
๒. วิทยากรร่วมกับลูกเสือ สาธิตการทำความเคารพการกล่าวชมเชย และการตอบรับคำชมเชย

ตามแบบลูกเสือ

๓. นัดหมายหมู่บริการรอบกองไฟ เพื่อจัดเตรียมสถานที่ พวงมาลัย พุ่มสลาก เป็นต้น
๔. นัดหมายกำหนดเวลาในการเข้าร่วมการชุมนุมรอบกองไฟ การส่งรายชื่อการแสดง

กิจกรรมย่อยที่ ๒ (๙๐ นาที)

๑. ผู้เข้าร่วมชุมนุมนั่งประจำที่บริเวณรอบกองไฟ
๒. พิธีกรนำกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อม ชักซ้อมแนวปฏิบัติในการชุมนุมรอบกองไฟ แนะนำ

ผู้เป็นประธานในพิธี

๓. พิธีกรเชิญประธานกระทำพิธีเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ และจับสลากการแสดง ให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมแสดงรอบกองไฟตามลำดับ

๔. พิธีกรจัดกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าร่วมชุมนุมตามความเหมาะสม

๕. เมื่อทุกกลุ่มแสดงจบ พิธีกรเชิญประธานให้ข้อคิดและกล่าวปิดการประชุมรอบกองไฟ

สื่อการสอน

๑. เครื่องดนตรี เช่น กลอง ฉิ่ง ฉับ กรับ ฯลฯ
๒. เครื่องประกอบการแต่งกายในการแสดง
๓. เครื่องเสียง
๔. กองไฟ / กองไฟจำลอง

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดผล : สังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนรอบกองไฟ
๒. เครื่องมือวัดผล : แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม
๓. เกณฑ์การประเมินผล : มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง / แหล่งข้อมูล

คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ขั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ คณะกรรมการลูกเสือ ฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

เนื้อหาวิชา

๑. การชุมชนรอบกองไฟ

ใบความรู้ที่ ๗

เรื่อง การชุมนุมรอบกองไฟ

๑. ความเป็นมา

จากประสบการณ์ในชีวิตทหารของลอร์ด เบเดน-โพเอลล์ (บี.พี.) ที่ได้พบเห็นการพักแรมคืนของพ่อค้า ซึ่งเดินทางรอนแรมไปต่างเมืองและวิธีการของชาวพื้นเมือง ซึ่งมีการชุมนุมกันในยามค่ำคืน เป็นการพักผ่อน สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปกิษาหารือกัน ทั้งมีการร่วมสนุกสนานด้วยการร้องเพลง และแสดงกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการผ่อนคลายอารมณ์และบรรเทาความเหนื่อยล้ามาจากกลางวัน จึงได้นำวิธีการนี้มาทดลองใช้ในการนำเด็ก ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นลูกเสือรุ่นแรกของโลกไปอยู่ค่ายพักแรม ที่เกาะบราวน์ซี ประเทศอังกฤษ ในปี ค.ศ. ๑๙๐๗ (พ.ศ. ๒๔๕๐) โดยให้ลูกเสือมาชุมนุมพร้อมกันรอบกองไฟในตอนกลางคืน และใช้เวลานั้นฝึกอบรบประกอบการเล่านิทาน และมีการร่วมแสดงให้เกิดความสนุกสนาน ได้ผลเป็นอย่างดี จึงได้นำมาให้เป็นวิธีการฝึกอบรบลูกเสืออย่างหนึ่งสืบต่อมาจนปัจจุบันนี้ การชุมนุมรอบกองไฟในภาษาอังกฤษเรียกว่า “CAMP FIRE” เดิมมักเรียกกันในภาษาไทยว่า การเล่นหรือการแสดงรอบกองไฟ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการชุมนุมรอบกองไฟเท่านั้น

๒. ความมุ่งหมายของการชุมนุมรอบกองไฟ

การชุมนุมรอบกองไฟมีความมุ่งหมายสำคัญอยู่ ๕ ประการ เพื่อ

๒.๑ เป็นการฝึกอบรบตอนกลางคืน ดังที่ ลอร์ด เบเดน - โพเอลล์ (บี - พี) ในการฝึกอบรบเด็กที่ไปอยู่ค่ายพักแรม ณ เกาะบราวน์ซี

๒.๒ ให้ลูกเสือได้ร้องเพลงร่วมกันหรือแสดงกิริยาอาการอย่างเดียวกันเป็นการปลูกใจหรือเปลี่ยนอารมณ์ให้เกิดความสนุกสนานเบิกบานใจ ผ่อนคลายความเคร่งเครียดให้บรรเทาเบาบางลง

๒.๓ ให้ลูกเสือแต่ละคนมีโอกาสแสดงออกในที่ชุมนุม โดยไม่เก้อเขินกระดากอาย เป็นการส่งเสริมความสามัคคีของหมู่ ให้ทุกคนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นและทำให้รู้ความสามารถของแต่ละคนได้ดี

๒.๔ ใช้เป็นโอกาสสำหรับประกอบพิธีสำคัญบางกรณี เช่น แนะนำบุคคลสำคัญในกิจการลูกเสือ เช่น แนะนำผู้มีเกียรติสำคัญที่มาเยี่ยม การมอบเครื่องหมายวูดแบดจ์ เครื่องหมายตอบแทน เข็มสมนาคุณ หรือประกาศนียบัตรต่าง ๆ เป็นต้น

๒.๕ เชิญบุคคลสำคัญในท้องถิ่นตลอดจนประชาชนทั่วไป เป็นการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจการลูกเสือได้อีกทางหนึ่ง

๓. สถานที่ใช้ชุมนุมรอบกองไฟ

ค่ายลูกเสือทุกแห่งควรมีบริเวณสำหรับการชุมนุมรอบกองไฟไว้โดยเฉพาะอยู่ที่มุมหนึ่งของค่าย และควรอยู่ห่างจากที่พักพอสมควร ไม่ไกลเกินไป เพื่อมิต้องเสียเวลาและเกิดความยุ่งยากเมื่อลูกเสือต้องเดินจากที่พักไปยังบริเวณการชุมนุมรอบกองไฟและต้องเดินกลับเมื่อการชุมนุมเลิกแล้ว ส่วนบริเวณ การชุมนุมรอบกองไฟควรมีต้นไม้เป็นฉากหลังนั้น จะทำให้บรรยากาศดีขึ้น และจะทำให้การร้องเพลงได้ผลดีกว่าที่โล่งแจ้ง

อนึ่ง ในการเลือกสถานที่สำหรับการชุมนุมรอบกองไฟนี้ ถ้าสามารถหาที่เป็นแอ่งให้ลูกเสือที่นั่งอยู่เหนือกองไฟเล็กน้อยจะดีมาก เช่น ในบริเวณที่มีเนิน อาจจัดทำบริเวณการแสดงและกองไฟอยู่ตอนล่าง

ส่วนลูกเสือให้นั่งอยู่บนเนิน หรือจัดทำบริเวณการแสดงและกองไฟให้อยู่บนเกาะมีคุน้ำล้อมรอบ ผู้ชมนั่งอยู่ริมคุน้ำอีกด้านหนึ่ง สะพานข้ามคุทำด้วยไม้แบบสะพานชั่วคราว ปรากฏว่าสถานที่การชุมนุมรอบกองไฟเช่นว่านี้ใช้การได้ดีอย่างยิ่ง

การชุมนุมรอบกองไฟนี้ถ้าไม่สะดวก เช่น ฝนตกหรือมีเหตุอื่น จะจัดภายในอาคารและใช้กองไฟที่ให้แสงสว่างอย่างอื่นแทนได้

๔. การเตรียมก่อนเริ่มชุมนุมรอบกองไฟ

๔.๑ คณะผู้ให้การฝึกอบรมจะต้องปรึกษารื้อกันเพื่อกำหนดว่า ในการชุมนุมรอบกองไฟนั้นจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง จะให้กลุ่มใดทำหน้าที่บริการ ให้ผู้ใดเป็นพิธีกรและจะเชิญผู้ใดเป็นประธาน ซึ่งควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจขั้นตอนการชุมนุมรอบกองไฟดีพอสมควร หรือพิธีกรจะต้องซักซ้อมการที่ประธานจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ เสียก่อน ถ้าเป็นการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือตามธรรมดา โดยปกติผู้กำกับลูกเสือที่พาลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรมนั้นเองจะทำหน้าที่ประธาน และให้รองผู้กำกับลูกเสือ หรือลูกเสือคนใดคนหนึ่งที่มีความสามารถทำหน้าที่พิธีกร

๔.๒ พิธีกร คือผู้นำในการชุมนุมรอบกองไฟ มีหน้าที่

๑.๑ นัดหมาย

- ประธาน ขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติ

- ผู้ร่วมแสดง ขั้นตอนการปฏิบัติ การแต่งเพลงประจำหมู่/กลุ่ม การส่งเรื่องที่จะแสดง เวลาที่มาพร้อม เวลาที่ใช้ในการแสดง การแต่งกายตามเนื้อเรื่อง การรายงานเมื่อเริ่มแสดง การกล่าวชมเชย การตอบรับคำชมเชย การกล่าวเมื่อมีผู้มาเยี่ยม ข้อห้ามในเนื้อเรื่องที่จะแสดง

- กลุ่มบริการให้จัดสถานที่ กองไฟ จัดทำพวงมาลัย ทำพุ่มสลาก และคนถือขบวนแห่ การช่วยเหลือพิธีกร, การทำความสะอาดสถานที่เมื่อเลิกการแสดง

๑.๒ ชี้แจงลำดับการชุมนุม ซักซ้อม ข้อปฏิบัติ ข้อห้าม

๑.๓ ประกาศชื่อผู้ที่จะมาเป็นประธานและผู้ติดตาม

๑.๔ เชิญประธานและผู้ติดตามเข้าสู่ที่ประชุม

๑.๕ ควบคุมและดำเนินการให้ถูกต้องโดยให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมได้รับความสนุกสนาน

๑.๖ เลือกเพลงที่จะนำมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๑.๗ รักษาเวลาโดยเคร่งครัด

๕. การจัดกองไฟ

กองไฟอาจจะเป็นกองไฟที่ก่อด้วยไม้จริง โดยก่อเป็นแบบผสม (คอกหมู+ปิรามิด) หรือจะใช้ไฟให้แสงสว่างอย่างอื่น ๆ แทนก็ได้ ถ้าเป็นกองไฟจริงจะต้องมีผู้รับผิดชอบ ซึ่งโดยปกติจะมอบให้กลุ่มบริการในวันนั้นทำหน้าที่นี้ คือ มีหน้าที่ก่อไฟให้เรียบร้อยก่อนทำพิธีเปิด จุดแล้วให้ไฟติดและจะต้องคอยดูแลกองไฟให้ติดอยู่ตลอดเวลา ในการนี้จะต้องเตรียมฟืนอะไหล่และน้ำสำรองไว้ ถ้าไฟมอดลงจะต้องเติมฟืนลงไป และถ้าไฟลุกลามมาก หรือกระเด็นออกจากกองไฟ ก็ต้องพรมน้ำลงไป

ในปัจจุบัน นโยบายของรัฐบาลให้อนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อมจึงควรละเว้นการก่อไฟด้วยไม้จริง เมื่อเลิกการชุมนุมรอบกองไฟ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจะต้องออกจากบริเวณไปอย่างเงียบ ๆ พร้อมกับผู้เข้าร่วมชุมนุมอื่นภายหลังอีกสักครู่จะต้องหวนกลับมาที่บริเวณการชุมนุมรอบกองไฟอีกครั้งหนึ่ง ไม่ให้มีเศษไม้หรือเถาถ่านเหลืออยู่เลย

เรื่องการทำความสะดวกบริเวณการชุมนุมรอบกองไฟนี้ อย่าถือว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ต้องถือว่าเป็นบทเรียนอันสำคัญในการฝึกอบรมด้วย

๖. การจัดที่นั่งรอบกองไฟให้จัดเป็นรูปวงกลมหรือเกือกม้า

การจัดที่นั่งรอบกองไฟให้จัดเป็นรูปวงกลมหรือเกือกม้า ให้กองไฟอยู่ตรงกลาง มีที่นั่งพิเศษสำหรับประธานและผู้รับเชิญ ตั้งอยู่ในทิศทางเหนือลมที่นั่งของประธานเป็นที่นั่งเดียวให้ตั้งลำหน้ากว่าแถวของผู้ติดตามและผู้ร่วมชมการแสดง ให้มีโต๊ะวางพุ่มสลากริ้วตรงหน้า ส่วนผู้เข้าร่วมชุมนุมโดยปกติให้นั่งตามกลุ่ม ณ สถานที่ที่ได้กำหนดให้ไว้

๗. พิธีเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ

มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๗.๑ เมื่อผู้ร่วมแสดงแต่งกายตามเนื้อเรื่องที่จะแสดงเข้านั่งที่เรียงตามลำดับกลุ่ม จากซ้ายของประธานไปทางขวาพร้อมควรเป็นเวลาก่อนเริ่มต้นแสดงที่กำหนดไว้ประมาณ ๑๐ นาที

๗.๒ พิธีกร ชี้แจงซักซ้อมการปฏิบัติแล้วแจ้งชื่อ และตำแหน่งหน้าที่การงานหรือตำแหน่งทางลูกเสือของผู้เป็นประธานในพิธีและผู้ติดตามให้ทราบทั่วกัน

๗.๓ ผู้มีหน้าที่ของกลุ่มบริการจุดไฟ

๗.๔ พิธีกร ออกไปเชิญประธาน ซึ่งมารอคอยอยู่ก่อนแล้วใกล้ที่ชุมนุม ฯ

๗.๕ เมื่อประธานเดินเข้ามาในพื้นที่การแสดง พิธีกรสั่งตรง ทุกคนลุกขึ้นยืนตรง

๗.๖ ประธานรับการเคารพแล้ว เดินตรงไปที่ตั้งกองไฟยืนอยู่ระยะห่างพอสมควรยกมือขวาแสดงรหัสของลูกเสือสูงขึ้นไปข้างหน้า ทำมุมกับไหล่ประมาณ ๔๕ องศา

๗.๗ ผู้ติดตามประธานและผู้มาร่วมชุมนุมเดินตามประธานเข้ามาให้เดินไปยืนอยู่ ณ บริเวณที่จัดให้

๗.๘ ประธานกล่าวเปิดด้วยข้อความที่เป็นมงคลและจบลงด้วยถ้อยคำว่า “ข้าพเจ้าขอเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้” โดยใช้เวลาประมาณ ๓ นาที ประธานยังคงยืนอยู่ ณ ที่เดิม

๗.๙ ทุกคนเข้าร่วมในที่ชุมนุมกล่าวพร้อมกันว่า “ฟู” ๓ ครั้ง

๗.๑๐ พิธีกร นำร้องเพลง ๑ หรือ ๒ เพลง เช่น เพลงสยามานุสติ สดุดีมหาราชา เพลงสถาบันของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม เป็นต้น ทั้งนี้โดยไม่มีดนตรีประกอบ และไม่ปรบมือ

๗.๑๑ จบเพลงแล้ว ประธานเดินกลับไปนั่งยังที่นั่งซึ่งจัดไว้ ผู้ติดตามนั่งลงตามที่ของตน

๗.๑๒ พิธีกร สั่งให้ผู้ร่วมชุมนุม “นั่ง”

๗.๑๓ พิธีกร สั่งให้ผู้ถือพวงมาลัยและพุ่มสลากมาตั้งขบวนอยู่ด้านขวามือของประธาน

๗.๑๔ พิธีกรนำร้องเพลงเกี่ยวกับแห่มาลัย – พุ่มสลากริ้ว ขบวนเริ่มออกเดินผ่านหน้าประธาน เวียนรอบกอง เมื่อครบ ๓ รอบ ผู้ถือพวงมาลัยและพุ่มสลากริ้วหยุดยืนตรงหน้าประธาน บุคคลอื่นๆ ในขบวนแห่พวงมาลัยและพุ่มสลากริ้วให้กลับไปนั่งที่เดิม ผู้ถือพวงมาลัย ส่งมาลัยให้แก่ประธาน ผู้ถือพุ่มสลากริ้วส่งให้ประธาน ตามลำดับ แล้วกลับเข้าที่นั่งของตน

๘. การดำเนินการ

๘.๑ พิธีกรเป็นผู้นำการจัดกิจกรรม เพื่อเปลี่ยนอิริยาบถ โดยการร้องเพลงประกอบท่าทาง หรือการเล่นเกตามความเหมาะสม

๘.๒ พิธีกรเชิญให้ประธานจับสลากริ้ว รับสลากริ้วจากประธานอ่านให้ทราบว่ากลุ่มใดจะต้องแสดง

๘.๓ ให้หัวหน้ากลุ่มส่งสมาชิกในกลุ่มให้เคารพผู้เป็นประธาน “กลุ่ม.....ตรง” หัวหน้ากลุ่ม
ทำความเคารพ

๘.๔ ทุกคนภายในกลุ่มร่วมกันร้องเพลงประจำกลุ่ม ๒ จบ จึงเริ่มการแสดง

๘.๕ เริ่มการแสดงบริเวณหน้ากลุ่มของตน โดยหันหน้าไปทางประธาน

๘.๖ จบการแสดงทุกคนกลับไปยืน ณ ที่นั่งของตน หัวหน้ากลุ่มส่ง “กลุ่ม.....ตรง” หัวหน้ากลุ่ม
ทำความเคารพ แล้วส่งสมาชิกภายในกลุ่มของตนนั่งลง

๘.๗ พิธีกร ให้ผู้เข้าร่วมชุมนุม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มที่แสดงคนหนึ่งเป็นผู้นำกล่าวชมเชยให้แก่กลุ่มที่แสดง
ผู้นำกล่าวชมเชยจะเชิญชวนให้กลุ่มอื่นๆ ลูกขึ้นยืน แล้วกล่าวคำชมเชยดังตัวอย่าง เช่น “พี่น้อง.....โปรด
ยืนขึ้น แล้วกล่าวคำชมเชยให้แก่กลุ่ม.....พร้อมกัน ๓ ครั้งว่า “ยอดเยี่ยม” ผู้เข้าร่วมชุมนุมกล่าวคำชมเชย
พร้อมกันและแสดงกิริยาประกอบ โดยก้าวเท้าซ้ายออกไปข้างหน้าประมาณครึ่งก้าว กำมือขวาไปไว้บริเวณ
หัวใจ แล้วผายมือขวาไปยังกลุ่มที่แสดงจบ พร้อมกล่าวคำชมเชยตามที่นัดหมายไว้เสร็จแล้วนั่งลง

๘.๘ กลุ่มที่แสดงลูกขึ้นยืน ใช้แขนขวาทับแขนซ้าย ตั้งฉากเสมอไหล่ พร้อมกับกล่าวสั้น ๆ เช่น
“ขอบคุณ ครับ / ค่ะ” พร้อมกับน้อมตัวลง ๑ ครั้ง

๘.๙ พิธีกรดำเนินการเช่นเดียวกันนี้ไปจนครบทุกกลุ่ม เมื่อจบการแสดงของแต่ละกลุ่ม ก่อนจะเริ่ม
การแสดงของกลุ่มต่อไป อาจมีการแนะนำบทเรียนหรือประกอบพิธีหรือมีกิจกรรมอื่นหรือร้องเพลงเพื่อเปลี่ยน
อิริยาบถสลับเป็นครั้งคราวตามเวลาที่เหมาะสม

๙. การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าร่วมชุมนุม

ในการชุมนุมรอบกองไฟ การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าร่วมชุมนุมให้สนุกสนานน่ารื่นเริงเป็นเรื่องสำคัญ
ผู้เข้าร่วมชุมนุมอาจจะรู้สึกเบื่อและง่วงเหงาหาวนอน การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าร่วมชุมนุมนี้อาจทำได้หลายวิธี และ
เป็นหน้าที่ของพิธีกรที่จะต้องเป็นผู้นำ หรือมอบหมายให้ผู้รู้คนใดคนหนึ่งเป็นผู้นำ เช่น นำให้ร้องเพลงรำวง
นำให้แสดงกิริยาอาการต่าง ๆ ที่ขบขัน หรือปลุกให้เกิดความสนุกสนาน ตื่นตา ตื่นใจ ด้วยวิธีการต่าง ๆ
ที่เห็นว่าเหมาะสมกับผู้เข้าร่วมชุมนุม และเหมาะสมกับเวลา

๑๐. พิธีปิด

๑๐.๑ เมื่อจบการแสดงของทุกกลุ่มแล้ว พิธีกรจะให้มีการร้องเพลงทำนองช้า อาจเป็นเพลงที่เป็น
คติหรือสร้างสรรค์เหมาะสมกับผู้ร่วมชุมนุม ทั้งนี้ควรเป็นเพลงที่ส่วนใหญ่หรือทั้งหมดได้ร่วมร้องด้วย

๑๐.๒ พิธีกรจะเชิญประธานกล่าวปิด

๑๐.๓ ประธานไปยืนในที่ที่เหมาะสม กล่าวเรื่องสั้นอันเป็นประโยชน์ในเรื่องใด ๆ ที่เห็นว่า
เหมาะสม และจบลงด้วยถ้อยคำว่า “ข้าพเจ้าขอปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้” ใช้เวลาประมาณ ๑๐ นาที

๑๐.๔ พิธีกร ให้ทุกคนล้อมวง โดยให้แขนขวาซ้อนบนแขนซ้ายของตนเอง และใช้มือขวาซ้ายจับ
คนข้างเคียงร่วมกันร้องเพลงสามัคคีชุมนุม พร้อมกับโยกตัวไปทางขวา ซ้าย ซ้าย ซ้าย ๆ จนจบเพลง

๑๐.๕ ผู้แทนกลุ่มบริการ นำสวดมนต์อย่างยาว จบแล้วให้สั่งให้ทุกคนหันหน้าไปยังทิศที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ในขณะนั้น ถ้าหากพระองค์มิได้ประทับอยู่ในประเทศไทยให้หันหน้า
ไปยังพระบรมมหาราชวังกรุงเทพมหานคร ส่งทำความเคารพแล้วนำร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีจนจบ

๑๐.๖ พิธีกร นัดหมาย

๑๐.๗ ทุกคนแยกย้ายกันกลับที่พักอย่างสงบ ส่วนกลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นกลุ่มบริการ กลับมาทำ
ความสะอาดให้เรียบร้อย

๑๑. หน้าที่ของพิธีกร

๑๑.๑ นัดหมายสมาชิก

๑. เรื่องการแสดง
๒. เวลาส่งเรื่อง
๓. เพลงประจำหมู่
๔. การแต่งกาย
๕. ข้อห้าม
๖. ข้อปฏิบัติ
๗. ขั้นตอน
๘. หน้าที่หมู่บริการ

๑๑.๒ นัดหมายประธานในพิธี

๑. เวลา
๒. ขั้นตอน
๓. การกล่าวเปิด
๔. การเล่าเรื่องสั้น

๑๑.๓ ก่อนการชุมนุม

๑. ตรวจสอบสถานที่ / อุปกรณ์ / กองไฟ
๒. รับเรื่องที่จะแสดง (ไม่ควรซ้ำกัน)
๓. จัดรายการให้เหมาะสม

๑๒. ตัวอย่างคำกล่าวเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ

๑๒.๑ ด้วยจิตใจอันดีของ.....ที่มาชุมนุม ณ กองไฟนี้ จากทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ข้าพเจ้าขอเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงมาเป็นสักขีพยานในการชุมนุมรอบกองไฟนี้ จงนำโชคดีมาสู่ท่าน และขอให้กิจการ.....จงเจริญรุ่งโรจน์เหมือนแสงไฟอันรุ่งโรจน์ สิ่งไม่ดีไม่งามทั้งหลายของจอมอวดไหม้เป็นเงาถ่านในกองไฟนี้ พี่น้อง.....ทั้งหลาย บัดนี้ถึงเวลาแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้

๑๒.๒ จากแสงไฟที่ลุกโชติช่วงอยู่ ณ บัดนี้ เปรียบประดุจกิจการของ.....ที่รุ่งโรจน์ ส่วนเงาถ่านที่มอดดับเหมือนกับสิ่งที่เราทำผิดพลาดไว้ขอให้สลายไป ถึงเวลาแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้

๑๒.๓ ขอเดชะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก จงดลบันดาลให้กิจการ.....เจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไปทั้ง ๔ ทิศ ดุจเปลวเพลิง ที่ส่องแสงสว่างรุ่งโรจน์อยู่ ณ บัดนี้เป็นได้เวลาอันสมควรแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการชุมนุมรอบกองไฟของ.....ณ บัดนี้

๑๒.๔ ท่ามกลางกองไฟอันรุ่งโรจน์ที่อยู่ตรงหน้าเรา ณ เปรียบเหมือนแสงสว่างแห่งวิญญานและความรุ่งเรืองของกิจการ..... ส่วนความชั่วร้ายอันจะพึงเกิดขึ้นกับกิจการ..... ขอให้สลายหมดสิ้นไปเหมือนกับเงาถ่านของกองไฟที่กำลังจะมอดดับไป บัดนี้ ถึงเวลาแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้

หมายเหตุ

- เพลงประจำกลุ่มที่ใช้ร้องให้มีเนื้อร้องระบุชื่อหมู่ มีสาระ ปลุกใจ เป็นคติ
- เรื่องที่จะแสดงควรเป็นเรื่องเป็นคติเตือนใจ ประวัติศาสตร์ปลุกใจให้รักชาติ ส่งเสริมขนบธรรมเนียม

ประเพณี สุนกสนาน

- ไม่ควรแสดงเรื่องไร้สาระ เสียตีสีบุคคล เรื่องการเมือง ผีสาง ลามก อนาจาร ล้อเลียนผู้เข้าร่วมชุมนุม

ล้อเลียนศาสนา

- ห้ามใช้อาวุธจริงหรือของมีคมมาประกอบการแสดง
- ห้ามสูบบุหรี่ในขณะที่นั่งอยู่ในบริเวณชุมนุม
- ห้ามดื่มของเมา รวมทั้งนำมาใช้ประกอบการแสดง
- ไม่ควรตะต๋องหรือนำสิ่งของข้ามกองไฟหรือใช้กองไฟประกอบการแสดงในทางไม่เหมาะสม

แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

ชื่อวิชา การชุมนุมรอบกองไฟ

ชื่อกลุ่ม.....

การแสดง เรื่อง.....

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	เนื้อหาของเรื่องที่แสดงเหมาะสม				
๒	อุปกรณ์ประกอบการแสดงและเครื่องแต่งกาย				
๓	ตัวละครแสดงได้สมบทบาท				
๔	การมีส่วนร่วมของสมาชิก				
	รวม				

.....

(.....)

ผู้กำกับลูกเสือ

เกณฑ์การประเมินผลงานกลุ่ม

รายการที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ / คะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. เนื้อหาของเรื่องที่แสดงเหมาะสม	๑. คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ๒. ความกตัญญูทุกเวที ๓. จิตอาสา ๔. หลักเศรษฐกิจพอเพียง	ปฏิบัติได้ ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๑ ข้อ
๒. อุปกรณ์ประกอบการแสดงและเครื่องแต่งกาย	๑. ประยุกต์การแต่งกาย ๒. ประยุกต์อุปกรณ์ ๓. การแต่งกายสอดคล้องกับเรื่องที่แสดง	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ ใน ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๑ ข้อ ใน ๓ ข้อ	ปฏิบัติไม่ได้เลย
๓. ตัวละครแสดงได้สมบทบาท	ทุกคนแสดงได้สมบทบาท	แสดงไม่สมบทบาท ๑ คน	แสดงไม่สมบทบาท ๒ คน	แสดงไม่สมบทบาท ๓ คนขึ้นไป
๔. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	ทุกคนมีส่วนร่วม	สมาชิก ๑ คนไม่ได้มีส่วนร่วม	สมาชิก ๒ คนไม่ได้มีส่วนร่วม	สมาชิก ๓ คนขึ้นไปไม่ได้มีส่วนร่วม

ชื่อวิชา ลูกเสือกับการจัดทำโครงการ/โครงการงาน

ขอบข่ายรายวิชา

๑. ความหมาย และองค์ประกอบของโครงการ/โครงการงาน
๒. การวางแผนจัดทำโครงการ / กิจกรรม/โครงการงาน
๓. ขั้นตอนการจัดทำโครงการ/โครงการงาน

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดทำโครงการ/โครงการงาน

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ

๑. เขียนโครงการ/โครงการงานเกี่ยวกับการต้านภัยยาเสพติดได้
๒. นำโครงการ/โครงการงานที่จัดทำไปใช้ในสถานศึกษาของตนเองได้

วิธีสอน / กิจกรรม

๑. นำเข้าสู่บทเรียนโดยนำเสนอตัวอย่างกิจกรรมต้านภัยยาเสพติดด้วยสื่อ เช่น วิดีทัศน์ เกม เพลง แผ่นพับ ฯลฯ
๒. ให้ความรู้เรื่องการวางแผนจัดทำโครงการ/โครงการงาน และกิจกรรมต้านภัยยาเสพติด โดยใช้ Power Point และใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนโครงการ/โครงการงานต้านภัยยาเสพติด ๑ โครงการ/โครงการงาน
๔. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการ/โครงการงาน
๕. สรุปและประเมินผล

สื่อการสอน

๑. วิดีทัศน์ตัวอย่างกิจกรรมต้านภัยยาเสพติด
๒. Power Point เรื่อง การวางแผนกิจกรรมโครงการ/โครงการงาน
๓. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนโครงการ/โครงการงาน
๔. กระดาษ Flipchart
๕. ปากกาเคมี

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดผล : ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
๒. เครื่องมือวัดผล : แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม
๓. เกณฑ์การประเมินผล : มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง / แหล่งข้อมูล

๑. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
๒. ห้องสมุดในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา
๓. ข้อมูลทาง Internet
๔. ตัวอย่างการเขียนโครงการ/โครงการ
๕. แบบฟอร์มการเขียนโครงการ/โครงการ

เนื้อหาวิชา

๑. การจัดทำโครงการ/โครงการ

ใบความรู้ที่ ๘

เรื่อง การจัดทำโครงการ/โครงการงาน

การจัดทำโครงการ/โครงการงานเพื่อดำเนินการตามแผนงานอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น สามารถทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้อย่างมีขั้นตอน และมองเห็นปัญหาในการทำงานได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งมองเห็นแนวทาง ในการแก้ปัญหาอีกด้วย การเสนอแนะให้จัดทำโครงการ/โครงการงานนั้น จำเป็นจะต้องระดมความสามารถ งบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งโครงการบางโครงการ/โครงการงานอาจไม่จำเป็นต้องดำเนินการ ของงบประมาณสนับสนุนเลยก็ได้ แต่การเขียนโครงการ/โครงการงานจะต้องทำให้ถูกขั้นตอน โดยมีแนวทางในการเขียนโครงการ/โครงการงาน ดังต่อไปนี้

๑. โครงการ/โครงการงาน คืองานหรือกิจกรรมที่ระบุรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อที่จะนำไปปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผน บางครั้งวัตถุประสงค์หนึ่ง ๆ อาจจำเป็นต้องมีหลายโครงการ/โครงการงานก็ได้ แต่โครงการ/โครงการงานหนึ่ง ๆ นั้น จะต้องมีส่วนประกอบที่ระบุรายละเอียดอย่างชัดเจนและมีความแน่นอน ดังนี้

- (๑) ชื่อโครงการ / กิจกรรม/ โครงการงาน
- (๒) หลักการและเหตุผล
- (๓) วัตถุประสงค์
- (๔) เป้าหมาย
- (๕) วิธีดำเนินงาน
- (๖) ระยะเวลา
- (๗) สถานที่
- (๘) งบประมาณ
- (๙) ผู้รับผิดชอบ
- (๑๐) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๑๑) การประเมินผล
- (๑๒) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๒. แนวทางในการเขียนโครงการ/โครงการงาน

(๑) **ชื่อโครงการ / กิจกรรม/โครงการงาน** เป็นการกำหนดชื่อโครงการ/โครงการงานให้เฉพาะเจาะจงในเรื่องที่จะทำ

(๒) **หลักการและเหตุผล** ควรระบุหลักการอย่างกว้าง ๆ ว่ามีความจำเป็นและมีความเหมาะสมอย่างไร จะให้ประโยชน์อย่างไร

(๓) **วัตถุประสงค์** คือสิ่งที่ผู้ทำโครงการ/โครงการงานต้องการจะได้รับและผลต่อเนื่องของโครงการ/โครงการงานนั้น

(๔) **เป้าหมาย** คือ การระบุชนิด คุณภาพ และขอบข่ายงานที่จะทำ

(๕) **วิธีดำเนินงาน** เป็นการบอกรายละเอียดของการดำเนินงาน หรือวิธีดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เริ่มตั้งแต่การเตรียมงาน การศึกษาและสำรวจข้อเท็จจริงต่าง ๆ การเสนอขออนุมัติโครงการ/โครงการงาน การเริ่มงาน จนถึง การปฏิบัติงาน

(๖) **ระยะเวลา** เป็นการกำหนดวันเริ่มโครงการ/โครงการ วันสิ้นสุดโครงการ/โครงการ หรือช่วงเวลาที่ดำเนินการ

(๗) **สถานที่** การระบุสถานที่ หรือบริเวณที่จะทำโครงการ/โครงการ

(๘) **งบประมาณ** แยกงบประมาณรายรับรายจ่ายทั้งหมดไว้ให้ละเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้

(๙) **ผู้รับผิดชอบ** ให้ระบุชื่อผู้ทำให้ชัดเจนว่าใคร หรือหน่วยงานใดที่รับผิดชอบโครงการ/โครงการ นั้น ๆ

(๑๐) **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** คือ หน่วยหลักที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้การดำเนินงานตามโครงการ/โครงการ สำเร็จลุล่วง

(๑๑) **การประเมินผล** การบอกแนวทางในการประเมินผลว่าจะทำอย่างไรและทำในช่วงเวลาใด

(๑๒) **ผลที่คาดว่าจะได้รับ** การระบุผลของโครงการ/โครงการที่คาดว่าจะเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ/โครงการ

ตัวอย่างโครงการ/โครงการงาน

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม/โครงการงาน โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (กิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่สาธารณะ)

๒. หลักการและเหตุผล

ด้วยสภาพในปัจจุบันมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นทำให้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ถูกใช้ไปอย่างสิ้นเปลืองจนน่าวิตก สภาพต้นไม้ถูกทำลายลง บ้านเมืองขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเมืองขาดร่มเงาจากต้นไม้สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้ เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นร่มเย็น เพื่อช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติทางอ้อม รวมทั้งยังเป็นการฝึกให้ลูกเสือเกิดความรักและหวงแหนในต้นไม้ จึงเห็นสมควรให้มีโครงการ/โครงการงานนี้ขึ้น

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อให้มีต้นไม้เป็นร่มเงาสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ
- ๓.๒ เพื่อให้ลูกเสือตระหนักถึงความสำคัญของต้นไม้ว่ามีประโยชน์ต่อมนุษย์และสัตว์
- ๓.๓ ให้ลูกเสือได้มีโอกาสบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม
- ๓.๔ ฝึกให้ลูกเสือมีทักษะในการปลูกต้นไม้ยิ่งขึ้น

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑ เชิงปริมาณ
ลูกเสือปลูกต้นไม้อย่างน้อยคนละ ๑ ต้น
- ๔.๒ เชิงคุณภาพ
ลูกเสือมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้

๕. วิธีดำเนินงาน

- ๕.๑. ประชุมวางแผนการปลูกต้นไม้ร่วมกับสมาชิกกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- ๕.๒. ติดต่อขอพันธุ์กล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้
- ๕.๓. จัดสภาพแวดล้อมบริเวณที่จะปลูกต้นไม้ ติดป้ายโฆษณาให้บุคคลทั่วไปทราบและขอความร่วมมือในการบำรุงรักษาต้นไม้
- ๕.๔. ให้ลูกเสือจัดเตรียมเครื่องมือ และอาหารไปให้พร้อม
- ๕.๕. ลงมือปฏิบัติการ
- ๕.๖ สรุปและประเมินผล

๖. สถานที่

สวนสาธารณะ วัด หรือโรงเรียน

๗. ระยะเวลา

ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง มิถุนายน

๘. งบประมาณ

ใช้เงินบริจาคจำนวน ๓,๐๐๐ บาท

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ/โครงการ

ผู้เสนอโครงการ/โครงการร่วมกับสมาชิกกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

๑๐. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้

๑๑. การติดตาม ประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของลูกเสือ

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จะมีต้นไม้เพิ่มขึ้นจำนวนหนึ่ง บริเวณดังกล่าวจะมีร่มเงาของต้นไม้สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

แบบฟอร์มการเขียนโครงการ/โครงการ

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม/โครงการ

๒. หลักการและเหตุผล

.....
.....
.....

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑

๓.๒

๓.๓

๔. เป้าหมาย

๔.๑ เชิงปริมาณ.....

.....

๔.๒ เชิงคุณภาพ.....

.....

๕. วิธีดำเนินงาน

๕.๑.....

๕.๒.....

๕.๓.....

๖. สถานที่

.....
.....

๗. ระยะเวลา

.....

๘. งบประมาณ

.....
.....

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ/โครงการ

.....
.....

๑๐. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....
.....

๑๑. การประเมินผล

๑๑.๑

๑๑.๒

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๒.๑

๑๒.๒

๑๒.๓

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ/โครงการ
(.....)

ลงชื่อ.....ที่ปรึกษาโครงการ/โครงการ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ/โครงการ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ/โครงการ
(.....)

แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม
เรื่อง การจัดทำโครงการ/โครงการงาน

ชื่อกลุ่ม.....

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	การมีส่วนร่วมของสมาชิก				
๒	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
๓	ความถูกต้องของการจัดทำโครงการ/โครงการงาน				
๔	วิธีการนำเสนอ				
๕	ความเป็นไปได้ของโครงการ				
	รวม				

.....
(.....)
ผู้กำกับลูกเสือ

เกณฑ์การประเมินผล

รายการที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ / คะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	ทุกคนมีส่วนร่วม	สมาชิก ๑ คนไม่ได้มีส่วนร่วม	สมาชิก ๒ คนไม่ได้มีส่วนร่วม	สมาชิก ๓ คนขึ้นไปไม่ได้มีส่วนร่วม
๒. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๑. ใหม่ไม่ซ้ำใคร ๒. มีประโยชน์ ๓. ประยุกต์เป็นรูปแบบใหม่	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อใน ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๑ ข้อใน ๓ ข้อ	ปฏิบัติไม่ได้เลย
๓. ความถูกต้องของการจัดทำโครงการ/โครงการงาน	ถูกต้องทุกขั้นตอนตามแนวทางการจัดทำโครงการ/โครงการงาน	ผิด ๑- ๒ ข้อ	ผิด ๒ - ๔ ข้อ	ผิด ๕ ข้อขึ้นไป
๔. วิธีการนำเสนอ	๑. นำเสนอน่าสนใจ ๒. เสียงดังฟังชัดเจน ๓. วาจาสุภาพ ๔. ตามกำหนดเวลา	ปฏิบัติได้ ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๑ ข้อ
๕. ความเป็นไปได้ของโครงการ/โครงการงาน	๑. ปฏิบัติได้จริง ๒. มีประโยชน์ ๓. มีความคุ้มค่า ๔. ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง	ปฏิบัติได้ ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๑ ข้อ

ส่วนที่ ๓

กิจกรรมเสนอแนะ

แนวทางการจัดตั้งหน่วยลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษา

การจัดตั้งกองลูกเสือ - เนตรนารีในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา ตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด ควรดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๐๙ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ ควรสำรวจข้อมูลลูกเสือ - เนตรนารี และดำเนินการดังนี้

๑. รับสมัครนักเรียน และรวบรวมจำนวนลูกเสือ - เนตรนารี แต่ละประเภท แล้วเขียนใบสมัครเข้าเป็นลูกเสือ (ใช้แบบ ลส. ๓) ดังนี้

๑.๑ ลูกเสือสำรอง หมายถึงนักเรียนชายที่เรียนระดับช่วงชั้นที่ ๑ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ให้มีจำนวน ๒-๖ หมู่ หมู่ละ ๔ - ๖ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย (ข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้อ ๗๒) กองลูกเสือสำรอง มีลูกเสือตั้งแต่ ๘ - ๓๖ คน (ข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๐๘ ข้อ ๖)

๑.๒ เนตรนารีสำรอง หมายถึงนักเรียนหญิงที่เรียนระดับช่วงชั้นที่ ๑ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ให้มีจำนวน ๒-๖ หมู่ หมู่ละ ๔ - ๖ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย (ข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้อ ๗๒) กองเนตรนารีสำรอง มีเนตรนารีตั้งแต่ ๘ - ๓๖ คน

๑.๓ ลูกเสือสามัญ หมายถึงนักเรียนชาย ที่เรียนระดับช่วงชั้นที่ ๒ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ให้มีใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ระดับช่วงชั้นที่ ๒ คือ ป.๔ - ป.๖ จำนวน ๒ - ๖ หมู่ หมู่ละ ๖ - ๘ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย (ข้อบังคับฯ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๒๕ ข้อ ๘๔) กองลูกเสือสามัญ มีลูกเสือตั้งแต่ ๑๒ - ๔๘ คน (ข้อบังคับฯ พ.ศ. ๒๕๐๘ ข้อ ๖)

๑.๔ เนตรนารีสามัญ (เดิม ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) คือ ป.๕ - ป.๖ ปัจจุบันใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ระดับช่วงชั้นที่ ๒ คือ ป.๔ - ป.๖) จำนวน ๒ - ๖ หมู่ หมู่ละ ๖ - ๘ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย กองเนตรนารีสามัญ มีเนตรนารีตั้งแต่ ๑๒ - ๔๘ คน

๑.๕ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ระดับ ช่วงชั้นที่ ๓ คือ ม.๑ - ม.๓ จำนวน ๒ - ๖ หมู่ หมู่ละ ๔ - ๘ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีลูกเสือตั้งแต่ ๘ - ๔๘ คน (ข้อบังคับฯ ฉบับที่ ๑๔ พ.ศ. ๒๕๒๘)

๑.๖ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ระดับช่วงชั้นที่ ๓ คือ ม.๑ - ม.๓ จำนวน ๒ - ๖ หมู่ หมู่ละ ๔ - ๘ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย กองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีเนตรนารีตั้งแต่ ๘ - ๔๘ คน

๒. เริ่มทำการสอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ตามหลักสูตรกำหนด (รายละเอียดในบทที่ ๓)

๓. มีผู้บังคับบัญชาที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือประเภทนั้นๆ อย่างน้อยขั้นความรู้เบื้องต้น ๑ คน ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับกับ มีรองผู้กำกับอีก ๑ คนขึ้นไปเป็นผู้ช่วย (วิธีปฏิบัติของสำนักงานฯ กลุ่มลูกเสือ ๑ กลุ่ม มีกรรมการกลุ่มไม่เกิน ๔๐ คน และ กองลูกเสือ ๑ กอง มีรองผู้กำกับไม่เกิน ๑๐ คน)

๔. ดำเนินการขออนุญาตโดยกรอกแบบคำขอ ต่อไปนี้ แบบละ ๓ ชุด

๔.๑ ล.ส.๑ ใบคำร้องขอตั้งกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ

๔.๒ ล.ส.๒ ใบสมัครขอเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

๔.๓ ทำหนังสือนำของผู้บังคับบัญชา/ผู้ขออนุญาต ส่งผ่านหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขออนุญาตต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งแล้วแต่กรณี ถึง เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หรือ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ส่งใบแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ลูกเสือ (ลส.๑๓) ตำแหน่ง ผู้กำกับ หรือ รองผู้กำกับ มาให้โรงเรียน

๕. เมื่อได้รับอนุมัติให้ตั้งกองได้แล้ว ให้ทำพิธีเข้าประจำกองและจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามปกติ อย่างต่อเนื่อง (โรงเรียนจะได้รับ ลส.๑๑ หรือ ลส.๑๒ ให้ตั้งกลุ่ม หรือกองลูกเสือ จากสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หรือ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด)

กำหนดเกณฑ์การตั้งหน่วยลูกเสือด้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษา

๑. สถานศึกษาต้องมีลูกเสือที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรด้านภัยยาเสพติด อย่างน้อย ๒ หมู่ ๆ ละ ๔ - ๘ คน
๒. การผ่านเกณฑ์ให้ได้รับเครื่องหมายลูกเสือด้านภัยยาเสพติด
 - ๒.๑ ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรลูกเสือด้านภัยยาเสพติด ๓ วัน ๒ คืน
 - ๒.๒ ต้องผ่านการทดสอบความรู้พื้นฐานเรื่องยาเสพติด จากคณะกรรมการ
 - ๒.๓ ต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เรื่องยาเสพติด ร่วมกับสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน หรือมีส่วนร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ อย่างน้อย ๓ กิจกรรม
 - ๒.๔ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือด้านภัยยาเสพติดรับรองผลการปฏิบัติงาน
๓. ต้องมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือหน่วยลูกเสือด้านภัยยาเสพติดในโรงเรียนอย่างน้อย ๑ คน
๔. ต้องมีความเลื่อมใสในบทบาทหน้าที่ของลูกเสือด้านภัยยาเสพติด
๕. เครื่องหมายลูกเสือด้านภัยยาเสพติดต้องได้รับการรับรองจากสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

ภาคผนวก

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือต้านภัยยาเสพติด

มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดกว้าง ๑.๕ นิ้ว ยาว ๒ นิ้ว ตรงกลางเป็นเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบคำว่า DRUGS” ซึ่งมีเครื่องหมายเส้นทแยงทับ และหน้าเสือ ประดับที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋า

คณะผู้จัดทำ

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายนิวัตร นาคะเวช)	ที่ปรึกษา
ดร.คงศักดิ์ เจริญรักษ์	ที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน	ที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ	ที่ปรึกษา

คณะทำงาน

๑. นางวรรณภา พรหมถาวร	ผู้เชี่ยวชาญสำนักการลูกเสือฯ	ประธาน
๒. นายสมหมาย วีระชิงชัย	หัวหน้ากลุ่มฯ ลูกเสือ	รองประธาน
๓. นายธนกฤต จันทราภ	สพย ๑๒	รองประธาน
๔. นายวิรัตน์ พรหมพิลา	โรงเรียนบ้านหนองน้ำซุ่น	คณะทำงาน
๕. นายอรรถพร จุจันทร	สพป.เชียงราย ๔	คณะทำงาน
๖. นายถนอมศักดิ์ คล้ายเผ่าพงษ์	สพม.กทม.๓	คณะทำงาน
๗. นางสาวสกุลวรา ชื่นคำ	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๘. นายพีรพงษ์ อ่อนหวาน	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๙. นายสุวรรณ ปลายแก่น	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๑๐. นางพัชนี นาคะนาท	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๑๑. นายอาสารห์ พรหมรักษ์	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวพัฒนา ธรรมประภาส	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๑๓. นายชูชีพ ศรีราชา	โรงเรียนวัดบ้านกล้วย	คณะทำงาน
๑๔. นายธีรวิ สำราญศิลป์	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๐	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวอรอนงค์ ลาภานารณ	สำนักงาน ป.ป.ส.	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวพจณี สารีพันธ์	สำนักงาน ป.ป.ส.	คณะทำงาน
๑๗. นายเกรียงศักดิ์ สิทธิเสน	สำนักกิจการพิเศษ	คณะทำงาน
๑๘. นายอรรถเกียรติ แจ่มดวง	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงานและเลขานุการโครงการ
๑๙. นายอำนาจ สายฉลาด	สำนักการลูกเสือ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการโครงการ
๒๐. นางกัลยาณี จัยสิน	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการโครงการ
๒๑. นางสาววรัตน์ พยัคฆ์พันธ์	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการโครงการ
๒๒. นางสาวชลธิกาญจน์ ภูมิศรี	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการโครงการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๑๕๒๙ / ๒๕๕๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย ด้านภัยยาเสพติด

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุมัติจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย ด้านภัยยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือ เนตรนารีมีความรู้ความเข้าใจด้านประชาธิปไตย คุณธรรมความเป็นไทย และห่างไกลยาเสพติด มีคู่มือการฝึกอบรมลูกเสือ ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมเฟิสต์ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ดังนี้

๑. คณะที่ปรึกษา

๑. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายนิวัตร นาคะเวช)
๒. นายทงศักดิ์ เจริญรักษ์
๓. ผู้อำนวยการสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
๔. ผู้อำนวยการสำนักกิจการพิเศษ
๕. ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

หน้าที่ ให้คำปรึกษา วางแผน กำกับดูแล สนับสนุนการดำเนินงาน ประสานงาน และแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์

๒. คณะทำงานอำนวยการ

๑. นายสาขันธ์ สันทัด	สำนักการลูกเสือฯ	ประธานคณะทำงาน
๒. นางวรรณภา พรหมถาวร	สำนักการลูกเสือฯ	รองประธานคณะทำงาน
๓. นายขศนัย สุวรรณพฤษ	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๔. นายอินดี ปั่นแวงงาม	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๕. นายทองพุด จันทบูรณ์	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๖. นายเกรียงศักดิ์ สิทธิเสน	สำนักกิจการพิเศษ	คณะทำงาน

/๗.นางสุธินี...

๑.นางสุธินี ขาวอ่อน	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๒.นายอรุณ ศรีวรรณารณ	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๓.นางจันทน์ แจ่มเจริญ	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๔.นางสาวสุพิชญา อาภาวสิน	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๕.นางสาวชลธิกาญจน์ ภูมิศรี	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๖.นายบุญเกิด ธรรมคงสกา	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๗.นายธำรงเกียรติ แจ่มดวง	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการและเลขานุการ
๘.นายอำนาจ สายฉลาด	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๙.นางกัลยาณี จัยสิน	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐.นางสกลารัตน์ พยัคฆ์พันธ์	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการด้านลูกเสือประชาธิปไตย

๑.นายสาธิต สันทัก	สำนักงานการลูกเสือฯ	ประธานคณะกรรมการ
๒.นายสมหมาย วีระชิงชัย	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๓.นายประลอง กรุณน้อย	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	คณะกรรมการ
๔.นางนิราศรัตน์ บัวประเสริฐ	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	คณะกรรมการ
๕.นายณรงค์ แยมประดิษฐ์	โรงเรียนลาดดาประชาบำรุง	คณะกรรมการ
๖.นายสมเกียรติ วิชัยวัฒนา	โรงเรียนวัดสังเวช	คณะกรรมการ
๗.นายไชยา วิญญาสุข	โรงเรียนบ้านโคกล่าม	คณะกรรมการ
๘.นางอุษณี จินตนาประวาตี	โรงเรียนบ้านหนองไค้	คณะกรรมการ
๙.นายอมร ชุมศรี	ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ	คณะกรรมการ
๑๐.นางสาวมาลีณี แยมวี	โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	คณะกรรมการ
๑๑.นายจรูญ เกษมชัยยุทธ์	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๑๒.นางสาวรัชนิวรรณ สุริยาภา	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๑๓.นางอำภาพรหม แสงทอง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่	คณะกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการด้านลูกเสือคุณธรรม

๑.นายพนพล เหล่าโชติ	โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	ประธานคณะกรรมการ
๒.นางศิริณี บุญปลั่ง	สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ	คณะกรรมการ
๓.นางชลธร รวบรวมธรรม	โรงเรียนธัญรัตน์	คณะกรรมการ
๔.นายสมบัติ สรรพอนุรักษ์	โรงเรียนวัดบางกระบือ	คณะกรรมการ
๕.นายวรินทร์ ศาสตราหา	สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ	คณะกรรมการ
๖.นายสมภพ ประเสริฐ	โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา	คณะกรรมการ

๗.นางจารุวรรณ พวงวิเศษสุนทร	สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ	คณะกรรมการ
๘.นางสาวศศิธร สุวรรณรงค์	โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ	คณะกรรมการ
๙.นายโอฬาร เก่งรักษ์สัตว์	สำนักงานลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๑๐.นางสาวเปล่งศรี ปันพล	สำนักงานลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๑๑.นายคมสรณ์ สุนนทราช	ผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรม	คณะกรรมการ
๑๒.นางณัฐชา พาเจริญ	ผู้ตรวจการลูกเสือ	คณะกรรมการ
๑๓.นางสาวชนิศาภา กัญจนวิเศษ	โรงเรียนวัดสังเวช	คณะกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการด้านลูกเสืออาสาเสพติด

๑.นายธนภุต จันทราง	สวช.๑๒	ประธานคณะกรรมการ
๒.นายวิรัตน์ พรหมพิลา	โรงเรียนบ้านหนองน้ำขุ่น	คณะกรรมการ
๓.นายชูชีพ ศรีราชา	โรงเรียนวัดบ้านกล้วย	คณะกรรมการ
๔.นายอรรถพร จูจันทร์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่	คณะกรรมการ
๕.นายพิพัฒน์ ทองเผือก	โรงเรียนชัยบาดาล	คณะกรรมการ
๖.นางสาวสุภาภรณ์ ช่วยนุกูล	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	คณะกรรมการ
๗.นางสาวนฤมล แก้วผึ้ง	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	คณะกรรมการ
๘.นายสุพรรณ ปลายแก่น	สำนักงานลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๙.นายพิรพงษ์ อ่อนหวาน	สำนักงานลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๑๐.นายอสาฬห์ พรหมรักษ์	สำนักงานลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๑๑.นางสุวัฒนา ธรรมประภาส	สำนักงานลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๑๒.นายถนอมศักดิ์ คล้ายเผ่าพงษ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต๑	กรรมการ
๑๓.นายธีรวิ ตำราญศิลป์	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๐	คณะกรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ ๑.ดำเนินการจัดทำคู่มือฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย ด้านภักษาเสพติด ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีคุณภาพ

๒.จัดทำเล่มเอกสารคู่มือฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตยฯ เสนอความเห็นชอบ กระทรวงศึกษาธิการเพื่อใช้เป็นแนวทางการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตยฯ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๓

(นายเจลิยว อยู่ดีมารักษ์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๑๔๔๘ / ๒๕๕๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย ด้านภัยยาเสพติด (เพิ่มเติม)

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุมัติจัด โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย ด้านภัยยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีคู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ฯ ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมเฟิสต์ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจากคณะทำงานบางท่านติดราชการ และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะทำงานเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ว่าที่ ร.ท.ณัฐ	ชอุบล
๒. นายวิรัตน์	ปองเปี่ยม
๓. นางสาวสกุลวรา	ชื่นคำ
๔. นางชนิษฐา	กร้ามศรี
๕. นางพัชนี	นาคะนาท
๖. นางสาวอรอนงค์	ลาภภูวนารถ
๗. นางสาวพจนิษฐ์	สารพันธ์

หน้าที่

๑. ดำเนินการจัดทำคู่มือฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตย คุณธรรม ความเป็นไทย ด้านภัยยาเสพติด ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีคุณภาพ
 ๒. จัดทำรูปเล่มเอกสารคู่มือฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือประชาธิปไตยฯ เพื่อเสนอความเห็นชอบกระทรวงศึกษาธิการสำหรับใช้เป็นคู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือฯ
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายนิวัตร นาคะเวห์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คณะผู้จัดทำ

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายนิวัตร นาคะเวช)	ที่ปรึกษา
ดร.คงศักดิ์ เจริญรักษ์	ที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน	ที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ	ที่ปรึกษา

คณะทำงาน

๑. นางวรรณภา พรหมถาวร	ผู้เชี่ยวชาญสำนักการลูกเสือฯ	ประธาน
๒. นายสมหมาย วีระชิงชัย	หัวหน้ากลุ่มฯ ลูกเสือ	รองประธาน
๓. นายธนภุต จันทรลาภ	สพย ๑๒	รองประธาน
๔. นายวิรัตน์ พรหมพิลา	โรงเรียนบ้านหนองน้ำขุ่น	คณะทำงาน
๕. นายอรรถพร จุจันทร	สพป.เชียงราย ๔	คณะทำงาน
๖. นายถนอมศักดิ์ คล้ายเผ่าพงษ์	สพม.กทม.๓	คณะทำงาน
๗. นางสาวสกุลวรา ชื่นคำ	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๘. นายพีรพงษ์ อ่อนหวาน	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๙. นายสุวรรณ ปลายแก่น	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๑๐. นางพัชนี นาคะนาท	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๑๑. นายอาสารห์ พรหมรักษ์	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวพัฒนา ธรรมประภาส	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงาน
๑๓. นายชูชีพ ศรีราชา	โรงเรียนวัดบ้านกล้วย	คณะทำงาน
๑๔. นายธีรวิ สำราญศิลป์	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๐	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวอรอนงค์ ลาภภูวนารถ	สำนักงาน ป.ป.ส.	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวพจניים สาริพันธ์	สำนักงาน ป.ป.ส.	คณะทำงาน
๑๗. นายเกรียงศักดิ์ สิทธิเสน	สำนักกิจการพิเศษ	คณะทำงาน
๑๘. นายอำรงเกียรติ แจ่มดวง	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงานและเลขานุการโครงการ
๑๙. นายอำนาจ สายฉลาด	สำนักการลูกเสือ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการโครงการ
๒๐. นางกัลยาณี จัยสิน	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการโครงการ
๒๑. นางสาววรัตน์ พยัคฆ์พันธ์	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการโครงการ
๒๒. นางสาวชลธิกาญจน์ ภูมิศรี	สำนักการลูกเสือฯ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการโครงการ

คณะกรรมการจัดทำคู่มือจัดกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด

ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓

ณ โรงแรมเฟล็กซ์ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

๑. นายธนภุต จันทรลาภ	สбы.๑๒	ประธาน
๒. นายวิรัตน์ พรหมพิลา	โรงเรียนบ้านหนองน้ำขุ่น	รองประธาน
๓. นายอรรณพ จูจันทร์	สพท.ประถมศึกษาเชียงราย เขต๔	คณะกรรมการ
๔. นายณอมศักดิ์ คล้ายเผ่าพงษ์	สพท.กทม.เขต๑	คณะกรรมการ
๕. นางสาวสกุลวรา ชื่นคำ	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๖. นายพีรพงษ์ อ่อนหวาน	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๗. นายสุวรรณ ปลายแก่น	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๘. นางพัชนี นาคะนาท	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๙. นายอาสาศ พรมรักษ์	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๑๐. นางสุวัฒนา ธรรมประภาส	สำนักงานการลูกเสือฯ	คณะกรรมการ
๑๑. นายชูชีพ ศรีราชา	โรงเรียนวัดบ้านกล้วย	คณะกรรมการ
๑๒. นายธีรวิ สำราญศิลป์	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๐	คณะกรรมการ
๑๓. นางสาวอรอนงค์ ลาภภูวนารถ	สนง.คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	เลขานุการ
๑๔. นางสาวพจนิษฐ์ สาริพันธ์	สนง.คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	ผู้ช่วยเลขานุการ

ส่วนที่ ๑

โครงสร้างหลักสูตร

ส่วนที่ ๒

กิจกรรม / รายวิชาและเนื้อหาสาระ

ส่วนที่ ๓

กิจกรรมเสนอแนะ

ภาคผนวก

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการลูกเสือ
สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
อาคารเสมารักษ์ ชั้น 2 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์/โทรสาร 02 628 6365